

2009.
máj.

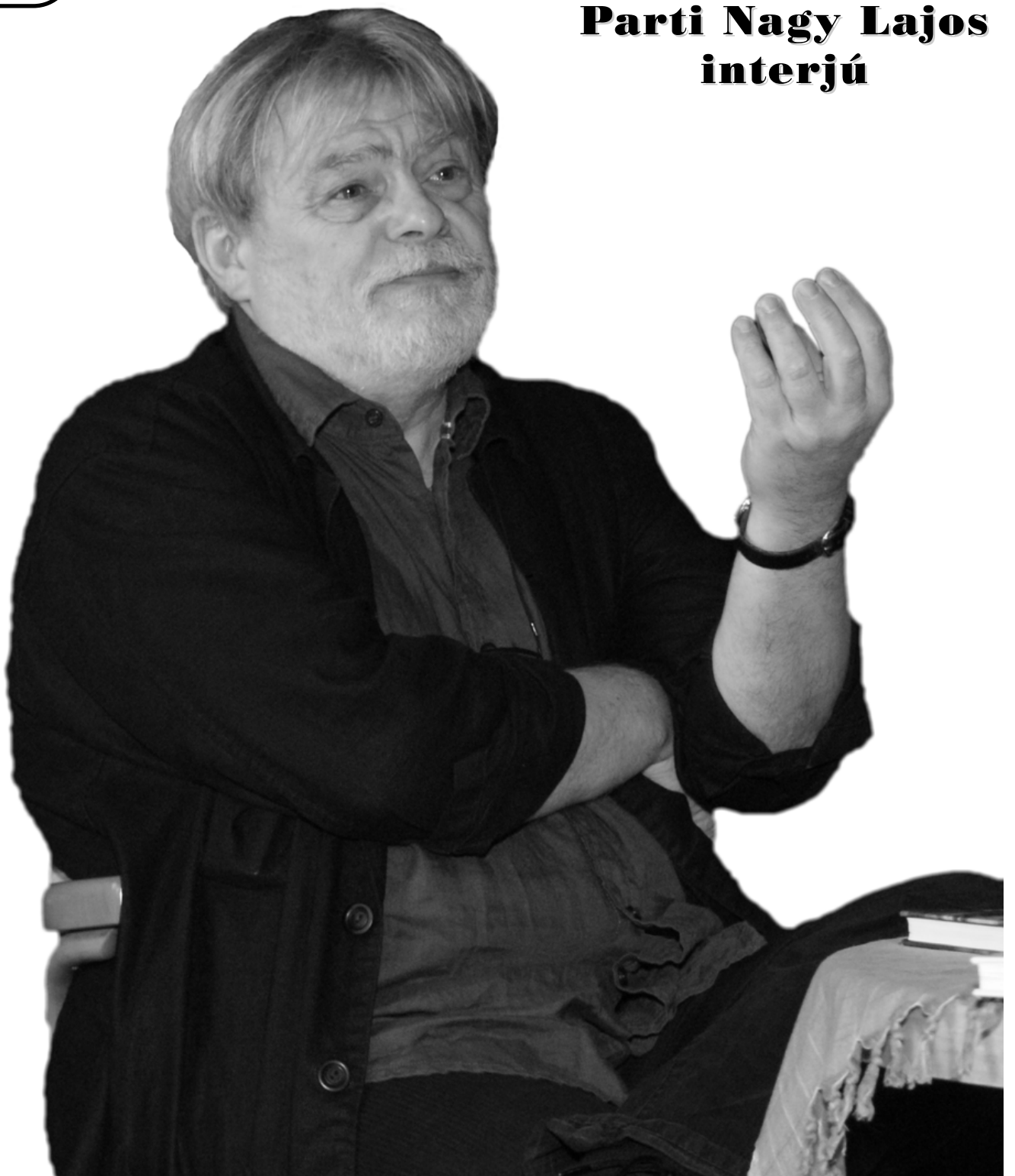
AKG-s magazin

Szubjektív

61

50Ft

**Parti Nagy Lajos
interjú**

Sz subjektív magazin**Kiadja**

az Alternatív
Közgazdasági
Gimnázium

*Sz subjektív Alkotóköre***Felelős szerkesztő***Baranyai István***Olvasószerkesztő***Szalontai Ágnes***Munkatársak***Halpern Bence (8)**Horváth Csenge (8)**Kocsubej Alex (8)**Laczi Zsófia (9)**Rikker Zsófia (11)**Varga Dóra (8)**Vass Kata (8)***Levélcím:**

AKG Sz subjektív, 1035.
Budapest, Raktár u. 1.

E-mail:*baranyai@akg.hu***Internet változat***http://www.akg.hu/sz ub***Ára: 50 Forint****Címlapkép:**

Fotó alkotókör:
Parti Nagy Lajos

A külön nem jelölt fotók forrása:
outnow.ch, theater.hu, libri.hu
vagy ismeretlen

Macskapattintó tavasz

Vége a télnek, s már is itt nyomul az a csodás, tik-kasztó tavasz a sarkában. Koszos kis városkám, Pesten, a tavasz eljöttével az emberek is előbújnak befűtött, most már inkább behűtött lyukaikból, csak úgy, mint ahogy a forró déli országokból érkező fáradt, törődött madarak is visszatérnek hosszú-hosszú útjukról, sárból készült magyar fészkeikbe.

Az emberek kiruccannak ide-oda, néha bekapnak egy kis ragacsos vattacukrot, melyet a fogatlan árustól vettek a Margitszigeten, majd tele hassal a padon ücsörögve tátott szájukkal bámulják hosszú percekre keresztül a virágba borult fákat, bok-

rokat, réteket, parkokat. Idős nénik könnyörögnek remegő hangon cicájuknak, akik nem mernek lejönni a fáról, s a morcos pesti rendőr bácsik unalmukban lepattintják a macskákat az ágról egy gumibottal csúzli helyett, s az állatok épp a nénik fejére esnek, akikről lecsúsznak a parókák. A fiatalok gúnyosan sétálnak el mellettük, csípőnájukat még lejjebb tolják, csak hogy provokálják a felnőtteket, s megmutassák nekik, hogy igenis, az övük a világ!

Útközben biciklisták száguldanak el mellettük, sötét gumicsíkokat hagyva maguk után, más nem utal arra, hogy itt jártak. A két keréken gurulók mel-

lett autók pöfögnek el, ők már hagynak maguk után nyomot, nem is keveset. Én is elkezdek tőle köhögni, csak úgy, mint attól a sok cigarettafüsttől, amelyet közeli ismerőseim varázsolnak körém, mint valami bűzös ködfelhőt.

Megállok egy percre a tűző napon, a hajamat lebegteti a szél, s arra gondolok, hogy ez a tavasz melegebb, mint a többi. Eddig. Az időjárás kiszámíthatatlan, s most olyan, mintha egy évszaktot ugrottunk volna. Hajajajj, mi lesz velünk a nyáron? Az élet gyönyörű, ne felejtse el élvezni minden percét!

Varga Dóra

Tavasz

A tavasz. Mindenki más véleménnyel van róla, máshogy éli meg. Én nem szeretem. Hirtelen a mínuszokból húsz fokok lesznek, mindenki fáradékonyabb, nehezebben figyelünk, szívesebben lennénk kint, a szabadban vagy bárhol, ahol nem feladatokkal vagyunk traktálva. A napok hosszabbakká válnak, mégis olyan gyorsan elmegy a

szabadidő. Persze vannak jó oldalai a tavasznak. A virágzó fák látványa, a rövidujjú pólók viselése és ahogy a nyár közeledte benne van a levegőben. Kellemes, jó az idő, mégsincs az a veszély, hogy hőgutát kapjunk. Viszont pont azzal, hogy jön a nyár, az emberek türelmetlenebbek lesznek. Azt hiszem, jó okkal nem

járatják az embereket nyáron iskolába, ha már a tavasz ekkora változást kelt. Most jön majd a vizsgaidőszak, a véghajtás, az év végi összefoglalás, majd végül a lezárás.

Szóval összességében én nem szeretem a tavaszt. Viszont ha több lenne a szabadidő, ki tudja...

Vass Kata

Teljes gőzzel

A Tavaszi Fesztivál egyik nagy sikerének ígérkezett a „Teljes gőzzel” című darab. Már szerdán, az iskolai ebédlőben ráébresztették az AKG-s tanulókat, hogy érdemes lesz megnézni. Giovanni, a szellemes olasz férj éppen bőszen pakolta magába a spagettit, mikor darabbeli felesége bejött, majd kiráncigálta azzal az indokkal, hogy megy a vonat a hajóhoz, és hogy lekésik. Tehát megadták az alaphangot a jó hangulathoz. Este fél hétkor óriási tömeg gyülekezett az Újszínház előtt. Én előrefurakodtam, nyomomban Tamival és Pankával, majd kényelmesen elhelyezkedtünk a „kisebbek” számára előkészített párnácskákon. És már kezdődött is. Bori, a csinos és leleményes mindenes, tájékoztatta a közönséget, hogy egy hajón utaznak, és ezért húzzák be a lábuk és kapcsolják ki a mobiljaikat. Nagyon tetszett ez a megoldás, amivel a közönséget felszólították,

hogy a szokásos darab előtti hajcihőt intézzék el. Most már semmi sem állhatott a darab zavartalan előadásának útjába. Nehéz helyzetben vagyok, mivel egy darabról általában negatív kritikát szeretek írni, de sajnos ebben nemigen találtam kivétnevlőt. Ezért inkább írok magáról a történetről.

A darab egy hajón játszódik, a XX. században, az I. világháború ideje alatt. A hajón utazik a fentiekben említett Giovanni és felesége, valamint egy német sztár, egy orosz hercegnő, nyakában a milliókat érő gyémánttal. Aztán még a kapitány, a részeg és bolondos ürge, segítsége, a mindig mindent megmagyarázó Mrs. Strong, a titokzatos szakácsnő, Frau Grüberli, a német sztár segédje, a dögös és menő rosszkislány, végül a két „amerikai” nő, akik – mint utóbb kiderült – Ausztriából és Magyarországról származnak. A sztorinak két fő szála van. Az egyik

az orosz hercegnő gyémántjának eltűnése, a másik a német torpedók lövéseinek kivédése. A támadásra bizvást számíthatnak, hisz a hajó raktára tele van fegyverrel. És természetesen van egy besúgó is – mint ahogy az lenni szokott –, aki egy óriási vevőkészülékkel jeleket küld a franciáknak. Ő a szakácsnő. Eközben Frau Grüberli (a társalkodónő), aki mellelleg kleptomániás, ügyesen elcseni a gyémántot, és fontos megjegyezni, hogy Giovanni szappantartóját is, ami egyébként műanyag, tehát nem tudom, mi fénylik rajta úgy. Mindegy, ezt a kis baklövést megbocsátjuk a rendezőnek. És csak most kezdődik a lényeg, a két amerikai nőci azt hiszi, Giovanni az, akinél a gyémánt van, és nem győznek neki hízlelgni, de a legfontosabb pillanatban a dühöngő feleség megjelenik, és vége szakad a jelenetnek. Közben a szakácsnő további jeleket küld szerelmének, a francia parancsnoknak, akit, mint megtudtuk, a kapitánynál is jobban szeret. Közben átmegy a dolog Titanic 2-be, a közönség pedig fuldoklik a nevetéstől. És ekkor a történetek durvára

fordulnak. A kapitány egy óriási kötéllel ráncigálja a szerencsétlen Mrs. Strongot, akit csak a két „amerikai nő” megjelenése ment meg a vízbefulladásától. A két dühös nő egy-egy késsel közelít a kapitány és Mrs. Strong felé. A kapitány közben elájul, majd mikor felébred, fogja fegyverét, és a 3 hölgyet bezárja a hajókamrába. Majd megnyugtatja az utasokat, hogy nem kell félniük. Ezután a szakácsnő megleli az igazi tettest, aki nem más, mint Frau Grüberli. Akár happy end is lehetne, ha azok a nyamvadt német torpedók nem robbantanák fel a hajót az utolsó pillanatban, igaz, először még félrecéloznak, és az ijedt utasok elmesélik legnagyobb bűneiket, de aztán már nem tévesztenek célt. És vége. Meghajlás, na meg persze örült taps és siker. Azt hiszem, nem kell nagyon hangsúlyoznom, hogy tetszett darab. Csak sajnálni tudom azokat, akiknek nem volt alkalmuk eljönni és megnézni ezt a remekművet.

Horváth Csenge

képek: Fotó alkotókör

Az előszobaszekrény boszorkánya

A Tavaszi Fesztivál keretében az év során együtt munkálkodó alkotókörök mind bemutatták, mi mindent csináltak ebben az évben – így megtekinthettünk fotókiállításokat, kavicsokon üzenhettünk egymásnak, és számos színdarabot is megcsodálhattunk. A két nap során én is több előadást, fellépést, bemutatót láttam, ám az egyik legérdekesebb számomra ez a színdarab volt, mivel a fellépők nagy része az évfolyamtársam volt. Nem okoztak csalódást.

Az előadás elején Szalontai Ágnes tanárnő tartott egy kis bevezetőt, amelyből megtudhattuk, hogy Az előszobaszekrény boszorkánya című francia mese köré szerveződött az előadás, ám csavartak rajta egyet: a színdarabban megjelenő szereplők mind meghallgatáson van-

nak, annak reményében, hogy szerepet kaphatnak a címadó előadásban.

Egy darabig várnunk kellett a kezdésre, mivel a birkózás bemutatója elhúzódott, és a videósok nem értek fel rögtön. Apróbb csúszás után kezdődött a műsor. Már a szereplők bevonulásánál

éreződött, hogy minden egyes karakter erős jellemű – a külsejük rögtön elárulta ezt, erősen ráöltöztek a szerepükre. A színészjelöltek között volt elhivatott focirajongó, egoista díva, komoly jogász, túldramatizáló tizenöt diplomás okostojás, nulla magabiztossággal rendelkező szerény lány és lelki zavarodott emberfóbiás is. Több szerepre hallgatták meg a színészeket, amelyeknek jelentősége folyamatosan csökkent, minél jobban megismerte őket a rendező. Sokféle helyzetbe kerültek, így a darab végére már töké-

letesen kiismerhettük a karaktereket. A szereplőválogatás végeztével a rendező kiábrándultan jegyezte meg, hogy ez már a negyedik szereplőválogatás erre a darabra, majd ő is távozott. Szerintem aranyos, vidám darab volt, rengeteg viccel, a közönség is végig jól szórakozott. Annak ellenére, hogy a végére kicsit hosszabbnak éreződött az előadás, végig nagyon élvezte mindenki. Jól összerakott, szórakoztató darab volt, kellemes időöltésnek bizonyult.

Vass Kata

Baleseti szimulációk és újraélesztés bemutató

Nem hinném, hogy van még olyan ember, állat, növény, tárgy az AKG-ban, aki ne hallott volna az iskolában működő elsősegély szakkör-ről, illetve ne lenne tisztában azzal, hogy milyen fontos is az elsősegélynyújtás ismerete. Most azoknak, akik nem tagjai a szakkörnek, de egyetértenek a fenti mondat második felével, kedvezett az OEV-en (Országos Elsősegély-ismereti Verseny) 2. helyezést elért AKG-s csapat. Mivel ők mutatták be, természetesen Marsi Zoltán vezetésével, hogy hogyan is kell eljárni helyesen például egy kocsmai verekedés esetén, ha biciklissel ütközünk

vagy ha esetleg elszabadul egy harapós kedvű eb. Ugyan ezeket vicces kívülről nézni, de fordítsuk komolyra a szót, hisz ez nem a szórakoztatásról szól, hanem hogy minél többen, minél többet tudjunk a laikus elsősegélynyújtásról. És persze ne feledkezzünk meg az imitátorokról sem, mert, ahogy a programban is olvashattatok: itt díjnyertes imitátorok játszották el a sérülteket. És hogy ez mit is jelent? A korábban már említett országos versenyen az induló csapatok pontozták az állomásokat és az imitátorokat. Tehát azok, akiket most láthatatok, az április

18-i verseny legjobban teljesítő, legélethűbben szimuláló imitátorai voltak. Aki esetleg most lemaradt volna erről a programról, és érdeklődne az oxiológia (életmentési orvostan) iránt, megnyugodhat, még lesz lehető-

sége bőven az elsősegélynyújtással találkozni, akár szakkör, szituációs nap vagy a következő országos verseny alkalmával.

Szabó Panni

kép: Fotó alkotókör

„Groteszk módon látom a világot”

Interjú Parti Nagy Lajossal

A Tavaszi Fesztiválon iskolánk vendége volt a Kossuth-díjas magyar író, költő, akit a fesztivál nyitóprogramjának végén kértünk meg arra, hogy fordítson egy kis időt lapunk számára is.

Szubjektív: Ha nem bánja, kezdjük úgy, ahogy az amerikaiak is csinálják: földrajzi kötelékeket keresnek. Ha jól tudom, Szekszárdon született, és Pécsen is élt 13 évet. Az egyik versében azonban városomként mégis Budapestet emlegeti. Akkor végül is melyik városhoz kötődik?

Parti Nagy Lajos: Ugyan Szekszárdon születtem, de oda csak szülni vitték át anyám egy Tolna nevű – akkor még – faluból, több közöm nincs is Szekszárdhoz. Az apám katonatiszt volt, és helyezgették egyik helyről a másikra. Éltem még Kaposváron, Fehérváron. Amikor Fehérváron érettségiztem, onnan eleve Pécsre akartam főiskolára jönni, mert nekem nagyon fontos volt ez a város, pedig szinte soha nem voltam előtte ott. Engem ott közölt a Jelenkor nevű folyóirat először. Pécsen 13 évig éltem, de hát közben a szüleim már rég Pesten éltek. Az akkori feleségem, minden barátom, tehát rengeteg minden kötött Pesthez. De nem vagyok pesti, tehát én nem jártam itt soha például iskolába. Pécs nagyon fontos a számomra, Pest nagyon fontos a számomra, meg Berlin – ahol szintén éltem egy ideig. Ezt a három várost, talán ezeket tudnám említeni, mint földrajzi kötődést. Meg a Balaton felvidéket.

Szub: Ha már Magyarország tájainál tartunk, akkor a Szívlak című vers alapján kicsit társadalomkritikusnak

tűnik néha egy-egy megjegyzés a versben. Azt szeretném megkérdezni, hogyan kötődik a hazájához?

PNL: Az egy nagyon bonyolult kötődés, ami az embert a saját hazájához fűzi. Nagyon erős, nagyon szoros, és ezért tele van olykor indulattal, tele van keserűséggel. Nincs értéke annak a kötődésnek, amiben nincsenek erős, heves érzelmek oda-viszsa. És mondjuk egy olyan városhoz, mint Budapesthez – aztán majd folytatom a hazával –, nem lehet máshogy viszonyulni, csak egy ilyen gyűlölt-ve-szerető viszonyal. A németben ez a *Haßliebe* kifejezés nagyon pontos erre. Egyszerre szörnyű és egyszerre nem tudnék megenni nélküle. Valószínű, hogy az ember a hazával is így van. Úgy érzem, hogy a haza számomra egyre inkább az anyanyelvet jelenti. Tehát hogyha meg kéne határoznom, hogy mi ennek a dolognak a közepe a számomra, akkor nem azt mondanám, hogy a tejjel mézzel folyó nem tudom én micsoda, hanem azt mondanám, hogy a nyelv. Amit viszont állandóan viszek magammal, akkor is, ha nem vagyok Magyarországon. Húsz éve még azt gondoltam, hogy ahhoz, hogy én létezni tudjak, itt kell élnem az államhatárok között. Most már ezt nem gondolom, természetesen más választásom nem lévén, itt fogok élni. Nem mindig boldogan attól, ami ebben az országban történik. De ez most zárójel.

A haza az egy nagyon bonyolult dolog. És én ebben a versben úgy fejezem be, ahogy József Attila a *hadd legyenek hűséges fiad* befejezéssel (*Parti Nagy versének befejezése: „hadd legyenek hűs” – a szerk.*). Ezzel csak azt akarom mondani, hogy a legőszintébb a magam számára, hogy ha egy ilyen távolságtartó viszonyt tart az ember a saját hazájával. Tehát attól, hogy a hazám, attól én még nem tudok mindent elfogadni, ami történik, de akkor is a hazám, hogyha egy csomó dolog nem olyan benne, ahogy én szeretném. A haza, ez egy nagyon leterhelt kifejezés. Ezekben a közép-kelet-európai nyelvekben ezek a szimbolikus kifejezések iszonyú terhet kapnak, és bele is roppannak. Nagyon nehéz – németül aztán végképp nagyon nehéz – a hazáról beszélni. Majdnem hogy azt mondom, hogy nem is illik. És magyarul is nagyon meg van terhelve. Ugyanis minden politikai képződmény, a komolyabttól a csűrheig és a söpredékgig, a szájára veszi és

*Hazám, kiírtam már magam,
s ha olykor, dinnyehéj nyomán,
verses lovam megúsztatam,
novell kéne inkább s román,
s ha épp novell, félig román,
vagy tán egészen az,
lírám szájában édesül az étel,
két szék között, az már igaz,
mire megy gyémánttengelyével
ki nem nyugodhat egy lován?
(Szívlak – részlet)*

megcsócsálja, és érti a maga önös érdekei vagy az elmeháborodottsága szerint. És ezért kell erről beszélni, a hazáról, a hazaszeretetről, de ezt elég nehéz definiálni, és főleg nem lehet kötelezővé tenni senki számára azt, hogy miként viszonyuljon a hazájához.

Szub: Ha már a viszonyulásnál és a megfogalmazásnál tartunk. József Attila *A Dunánál* című versében leírja, hogy ő származásánál fogva a keveredésből és ebből az egész történelmi útvesztőből próbálja megtalálni saját magát. Hogy eszerint határozná meg, hogy ki ő valójában. A *Szívlak* című versében ön az „anyám szájából édes volt az étel” sort átalakította: „lírám szájában édesül az étel”. Tehát úgy gondolja, hogy nem származásánál vagy adottságoknál fogva lesz egy haza vagy egy fogalom szép, hanem az alapján, hogy mivé tesszük, vagy hogy mit mondunk el róla egyáltalán?

PNL: Igen. Nagyjából igen. Tehát nem eleve, ezek a fogalmak, ezek a viszonyok, ezek kialakulnak, ilyené-olyanná-olyanná-olyanná nevelődünk. Tehát végiggondolás nélkül... Vannak ilyen nagyon erős parancsok, hogy szeresd apádat és anyádat például. Hát ezt ugyan lehet mondani, meg lehet tanácsolni és javasolni. De azért fejvesztés terhe mellett nem lehet mindenkit kötelezni arra, hogy mindenestül szeresse a szüleit, mert van eset, amikor a szülők nem mindegyike és nem mindig érdemli ezt meg. Ez a hazával sokszorosan így van, vagy a népemmel, vagy a nem tudom én micsodával. Sok-sok különféle emberből és azok különféle életrészeitől áll. Tehát az ember nem teheti meg, hogy ne kerüljön viszonyba azzal a közeggel, amelyből – most patetikus leszek – vétezt. De hogy mi az a közeg. Most, ha Magyarországról beszélünk, tehát én félig sváb vagyok. Félig meg – ha úgy tetszik – magyar. De hogy ebbe a magyarba még mi sorolódik bele, mondjuk a Kárpátjától a nem tudom miig, azt föl se sorolom. Mindig megmosolyogtat, amikor Budapestet úgy definiálják, hogy Budapest és a budapestiek. A Kárpát-medencében a legvidékebb város Budapest. Gyakorlatilag mindenki vidékről, innen-onnan-amonnan származott bele. És nemcsak vidékről, hanem különböző országokból. Ha valaki megnézi a bécsi telefonkönyvet, a nevek harmada cseh illetve morva. Merthogy ugye Bécs a cseh-morva kőművesek építették fel, hasonlóképpen, mint ahogy Budapestet a német, sváb, osztrák, ruszin, galíciai telepések. Tehát amikor valaki nagyon magyarozik, akkor az elég nevetséges, csak arra kell emlékeztetni, hogy hányféle nemzetből, vagy hányféle nyelvből, nációból áll össze ez a dolog. Az a nagyon-nagyon ingékony dolog, amit magyarságnak neveznek. Van

ilyen, de nem kell olyan nagyra lenni tőle.

Szub: Ennek ellenére mégis a hazáját nevezi meg vezérfonalként. Ez csak a versre vonatkozik?

PNL: Hát ez inkább a versre. Konkrétan itt a versben inkább ez picit ironikus. És pusztán annyit jelez, hogy van egy menete a versnek, a vers részét az kapcsolja össze, hogy mindegyik a hazához kapcsolható, vagy a hazáról szól. És amikor az ember egy kitérőt tesz az egyik részben, akkor a következőt így kezdi, hogy hazám, te szép vezérfonál. Ez egy picit ironikus, de ennyit jelent inkább. Tehát nem gondolom azt, hogy engem mindenestül meg kéne hogy határozzon. Természetesen nagyon meghatároz, hiszen már csak a nyelv miatt is rettentően meghatároz ez a térség, ahol én létezem, hiszen az én anyagom itt van, itt van az utcán. Majdnem hogy ad absurdum azt mondom, hogy egy szobrász, ha teheti, akkor ne menjen el Carrara közeléből. De mondom, amit már mondtam, hogy nem gondolom azt, amint huszonöt éve, hogy nem tudnék másutt élni. Így van ez a hazával.

Szub: Akkor evezünk kissé könnyebb vizekre. De még mindig az otthonnal kapcsolatban, bár egy kicsit más értelemben. Rengeteg műfajban alkotott, például drámát, verset és még gyermekmesét is írt. Van egy olyan műfaj, amiben jobban otthon érzi magát, mint a többiben?

PNL: Nincs. Mindegyikben otthon kell legyen az ember, ha belevackolta magát egy bizonyos idő után. Annyit mondhatnék, hogy én elsősorban inkább költő vagyok. És ez nem jelent semmi egyebet, mint hogy a kondícióim vagy a reflexeim vagy a képességeim inkább

nyelvi természetűek, és inkább a sűrítés felé (az egyik legfontosabb jellegzetesség a költészetben a sűrítés) viszik az én szövegeimet. Tehát inkább így értem, hogy alapjáraton, alapvetően én költő vagyok. Azért mondom magamról, ha kérdezik a foglalkozásomat, hogy író, mert ebben benne van minden más. A költő az egy nagyon speciális dolog. De nem érzem otthonosabban magam egyikben vagy másikban. Mindegyiket én írom, mindegyik abból a világból van, amit végül is én szűrök magamon keresztül, vagy szűrök ki a környezetemből. Nem érzek olyan nagy különbséget. Technikai, szakmai, poétikai különbségek vannak, de ez nem olyan nagyon nagy. Ez kicsit olyan, mint amikor van egy képzőművész, aki olykor installációt csinál, olykor térben gondolkodik, és mer plasztikában is gondolkodni, aztán rajzol, utána fest. Azért a képzőművészet tele van ilyen alkotókkal. Ez nem egy olyan nagyon különös dolog. Inkább az a ritka és a különös, hogy ha valaki egész életében csak egy műnemben dolgozik. Mondjuk csak verset ír. Alig-alig találni ilyet.

Szub: De lehet azt mondani, hogy a verseket teljesen más-

képpen kezeli, mint a prózai műfajokat?

PNL: Nem, nem. Mert?

Szub: Még az érthetőségről volt szó, rövidített olvasmányok, mai nyelvezet, addig a versek, bár tele vannak mai utalásokkal és szójátékokkal, mégis néha 14 és fél éves fejfel kicsit nehezen érthetőnek találom egyiket-másikat. És úgy gondolom, hogy az utalások és a felhasznált dolgok ismerete nélkül nehéz is megérteni őket, mint például a Szivlapátot a József Attila-versek ismerete nélkül.

PNL: Igen, de ez egy picit a műnemnek is a sajátossága, tehát hogy nehezebben fölfejtendő. Amivel én szívesen eljár szom a költészetben, az a tradíció, és a tradíciónak a rontása, változtatása, újra összerakása. Ez nagyon sok allúziót enged meg és követel, ezért nehezebben fejthetők fel ezek a szövegek. Ennek ellentétéként mondjuk eléggé rímes, ritmosos, dallamosak, tehát másfelől van egyfajta zeneiségük, ami talán közelebb viszi az olvasót a versekhez. A próza az más. A prózai mű mindig könnyebben olvasható. Pláne hogyha a történet határán van, ha egy picit

történetet is mesél. Tehát ezt én inkább műnemi sajátosságának gondolom, mint az én karakterem sajátosságának.

Szub: Ennek ellenére, ha egyszer megír egy verset, akkor pont ezek miatt a háttérutalások miatt, ha valaki esetleg félreértene, azt hogyan kezelne? Vagy a vers önálló életre kel, miután kiadja a kezéből, és mindenki azt kezd vele, amit akar?

PNL: Igen. Önálló életre kel, és mindenki azt kezd vele, amit akar, én is azt kezdek vele, amit akarok később. Én is adott esetben nagyon máshogy értem évekké később, mint akkor, amikor megírtam. És az egy megtévesztő dolog, hogy nekem van jó néhány olyan háttérinformációm, ami esetleg másnak nincs meg. Nem kell hogy meglegyen. Egy műalkotás, amikor nyilvánosságra kerül, onnantól fogva egy köztárgy. Ki-ki úgy érti, ahogy akarja. Ha nagyon extrém módon érti, és ennek nagyon extrém hangokat is ad, akkor esetleg blamálja magát vele, vagy nem, akkor ez már az ő dolga. Ez nagyon fontos, pont az olvasói bátorság miatt is, amit mondtam. Igen, mindenki kezd vele, amit akar. És engem ez nem zavar. Mert az egy nagy tévedés, hogy az irodalomértés az olyan, mint a rejtvényfejtés. Hogy az író mindenféle ravasz kis rejtvényt eldug a szövegében, és akkor az okos olvasó vagy okos tanuló ezeket mind megfejti, és amikor minden egyes vízszintes és függőleges meg van fejtve, akkor ott áll előtte az eredmény, mint a keresztrejtvényé. Ez egy tévedés. Nincs ilyen. Az a vers, amelyik ezt nemcsak megengedi, talán el is várja, az nem vers, hanem egy dilettáns ördöglakat. A csoda ezekben a versekben pont a megfejthetlenségük. Pont az, hogy mindig minden olvasó valami mást is ki tud venni belőlük. Nem azt

mondom, hogy radikálisan mindenki máshogy érti. Nehéz lenne a Pilinszky János Apokrifjét egy ilyen vidám, piknikezős versnek érteni. Nem ilyen extrém különbségekről beszélek. De mi igenis az életkorunktól, a képzettségünkől, a műveltségünkől függően máshogy értjük ezeket a szövegeket. És ez nagyon jó. Ez az, ami az irodalmat és a művészetet a maga luxus módján nélkülözhetetlenné teszi. Nem formulázható, mindig marad titok. Egy jó szöveg mélyén mindig marad valami megfejthetlenség. És ezt bátran el kell vállalni, nekem is, az olvasónak. Hogy nem tudok meg róla mindent, de most engem ez érdekel benne.

Szub: Mégis segítene nekem az egyik ilyen rejtvényt megfejteni a versben? Nem értetem pontosan, hogy a két szék között gyémánttengellyel és a lóval mit kezdenék... (ld. cikk elejei idézet)

PNL: Ez úgy fejthető fel... Pont ez a vers, ez a Szívlapát, ez azért nehéz, mert egy csomó olyan klasszikus sor van benne parafrázálva, ami, ha valakinek egyáltalán nem ugrik be, akkor elég kevés marad meg a versből. Az egyik ilyen, hogy József Attilának van az a mondása, hogy kell hogy vers írás, mert különben elgörbülne a világ gyémánttengelye. És a vers maga, ez a rész, amiről beszélünk, abból a szójátékból indul ki, hogy József Attilánál a román az egy népnév, én pedig a románt mint a regény nevét használom. És ebből a játékból, arról van szó ebben a részben, hogy az ember ír verset, ír prózát is, hol van az ember maga ezek között a dolgok között. És a „nem nyugodhat egy lován”... Ugye van az a mondás, hogy egy fenékkal nem lehet két lovat megülni, két szék között a pad alá. Ezek a mondások vannak itt összetorlasztva és összefésülve ebben a szövegben. Ha

itt lenne a szöveg, meg ha lenne több időnk, akkor ezt szépen ki lehetne bontani. De azt hiszem, hogy az egész versnek a sugallata alapján, ez, ha definitíve nem is érthető, azért sejthető, hogy valami ilyesmiről van szó. Jó az, ha valaki a sejtéseinek utána tud menni, pláne filozófusként vagy bölcsészként ezeket a homályos utalásokat megpróbálja felfejteni, de még akkor is marad elég a versben.

Szub: Ha már a versek mögötti embernél tartunk, egy utolsó kérdéssel zárnám le az interjút. Nekem az ön verseiről mindig Salvador Dalí festményei jutnak eszembe. Mert ott tapasztaltam ezt legutoljára, hogy egyébként hétköznapi elemeket környezetükből kiragadván felhasználják, és új jelentéssel látnak el. Úgy, hogy azok tökéletes összhangban legyenek. Valódi funkciójuktól viszont teljesen megfosztják őket, és a végén megint nem értem, hogy miről van szó. Talán művészként valóban mindig így látja a világot, vagy ez egy szándékosan felvett stílusjegye?

PNL: Valószínű, hogy így látom a világot, másként nem tudnám ezt a stílust tartósan vagy – amennyire lehet mondani – hitelesen képviselni. Azt gondolom, hogy minden művészetnek viszonyulnia kell a hagyomány már meglévő műveivel is, a valóság már meglévő elemeihez, és azt tudja elmondani a világról, hogy én ezeket az elemeket hogy teszem másként egymás mellé. Az irodalomban már nagyjából mindent megírtak, és mindennek az ellenkezőjét is megírták. A nyelven, a magyar nyelven is mindent elmondtak már.

Nem nagyon van olyan szókapcsolat, amit még ne mondtak volna el. Ami nővum tud lenni benne, vagy érdekes tud lenni,

az az, hogy én hogyan tudom ezeket egyfajta új hitelességgel egymás mellé tenni. Az össze nem illő elemeit a valóságnak. Van ez a Lautréamont nevű 19. századi költő, akit a klasszikus avantgardisták, a szürrealisták például elődjüknek vallottak, és neki van ez az elhíresült mondása, hogy „szép, mint egy varrógép és egy esernyő találkozás a boncaszalon”. Tehát össze nem illő dolgok különleges találkozásai.

Nagyjából-egészéből a modern művészet jórészt erről szól. Hogy ezeket az elemeket az ember a maga módján összerakja, és ezek különféle jelentéseket indukálnak. Mindegyik olyan, hogy világosan felfejthető, az író azt akarja mondani, hogy össze nem illő dolgok, hogy a világból valami kivesszük, valami kifecamodott, minden egész eltörött, hogy most Ady Endrét idézzem, máskor pedig ezek ilyen homályos érzeteket keltenek csak fel. Van, hogy a Dalínál is nagyon direkt a dolognak az értelme. Az ilyen sztárfestményeknél, mint például az Órák, ezt pillanatok alatt meg lehet fejteni, már amennyire. És vannak nagyon szép kicsi munkái, ahol viszont nagyon homályosak ezek. Én ezeket szeretem inkább, ahol nem egészen világos. Tehát amikor nem allegóriákban beszél a művész, hanem szimbólumokban.

De egyébként, amit mond, az igen, igaz, valóban ilyen groteszk módon látom a világot, és valóban arra vagyok kíváncsi, hogy az ilyen határhelyzetekben hogy működik az ember, hogy működik a nyelv, a komikusság és a tragikusság határán, a sírás és a nevetés határán. Ezt mondják groteszknek ebben az európai szóhasználatban. Engem ez érdekel, valószínűleg alkatilag is ilyen lehetek, mert máshogy ezt tartósan nem lehetne csinálni.

Kocsubej Alexander
képek: Fotó alkotókör

Stílus

az irodalmi alkotókör bemutatkozása

A Tavaszi Fesztivál ezen programján a találó címet viselő, önképző irodalmi szakkör diákjaival és vezető tanárukkal, Bodonczy Andreával találkozhattunk, valamint kóstolót kaphattunk írásaikból – prózából és versből egyaránt –, illetve a lányok által készített finomabbnál finomabb süteményekből is. És mielőtt azt gondolnánk: na persze, miért mindig csak a lányok ragadnak fakanalat, el kell áruljam, a szakkörre csak és kizárólag lányok járnak, még hozzá a 8. illetve a 10. évfolyamról. Nagyon élvezetes volt egy kis képet kapni arról, hogy vajon különböző irodalmi alkotások (idén főleg Kosztolányi műveivel foglalkoztak) kiben milyen gondolatokat indítanak el. Az

írások igazi tehetségről tanúsítottak, és szerintem bátor dolog volt a lányoktól, hogy ha nem is óriási tömegekkel, de az egészen szépszájú közönséggel megosztották belső gondolataikat. Bár ezt az intim hangulatot kissé lerombolta, hogy míg a közönség egy külső, nagyobb körben foglalt helyet, a felolvasó diákok, a szakkör tagjai egy belső, kisebb körben ültek. Ezáltal a nézők senkinek sem látták az arcát igazán, sőt, némelyeknek csak a hátát. Mint több szakkörtagtól hallottam, ők próbálták jelezni a tanárnőnek, hogy ez így nem biztos, hogy jó lesz. A program újszerű volt, és kellemes élményt nyújtott.

Szabó Panni

Kocsubej Alexander: Mikor tél volt még

*Mikor tél volt még, az átkos város népe
Fázva, csendben bújt be bérház odvaiba.
A szenvedés se lángolt, álomra ítélte
Az álló, száraz, rideg téli fagy.*

*A Nap se bántott, a pajzsa fagyott vén ég
Buraként borult e nyugodt világ fölé.
Bús, tört szívem, melynek semmi sose elég
Nem fájt, tán nem is vert igazán.*

*Mikor tél volt még, dús köd borult az útra,
Vak voltam, és süket az élet dalaira.
De most a szélben úgy hallom őket újra,
Mint meghajszolt gím a vadászkiált hangjait.*

*Holló lennék, halál bús, szabad dalnoka.
De erdőbe repülve, sudár törzsek között
Szárnyamat szegte a horgas tüskék sora.
Sárban fetrengve már nem látom az eget*

Múlt időknek mocska örökre eltemet.

(A verssel a szerző a Vécsey írói pályázaton harmadik helyezést ért el.)

„Az ismerkedési folyamat elején vagyunk”

Interjú Latabár Endrével

Szubjektív: Mennyire lepődött meg, amikor felkértek a csibe patrónusának?

Latabár Endre: Nem számítottam rá, de jólesett, nagyon örültem. Baranyai tanár úrral beszéltem, és megértettem, miért olyan fontos ez. Nehéz helyzetben volt az évfolyam, főleg a csibe.

Szub: Mennyire sikerült eddig beilleszkedned?

L. E.: Halad a dolog, nagyon igyekszem. A patrónusok nagyon kedvesen fogadtak, és a csibéim is. Örültek, hogy együtt maradhatnak.

Szub: Felmerült, hogy különváljanak?

L. E.: Igen, más csibékbe beolvasztva.

Szub: Mit gondolsz az évfolyamról?

L. E.: Azt látom, hogy elég vegyes a társaság, de a többség nagyon kedves. Sokkal csendesebb és udvariasabb ez az évfolyam, mint más nyolcadikos diákok, akiket eddig tanítottam az előző iskolában. Sokkal jobb, mint amire számítottam.

Szub: Mit gondolsz a csibéről?

L. E.: Az ismerkedési folyamat elején vagyunk, úgy érzem, hogy nyitottak arra, hogy befogadjanak. A jövőben egyébként tervezünk közösségi programokat, hogy jobban megismerjük egymást.

Szub: Szerinted mennyit, mit tudnak, vagy mit gondolnak rólad a nyolcadiko-

sok?

L. E.: Hú, ez nehéz kérdés! Nem tudom, mindenfélét. Az általános megjegyzés az szokott lenni, meglepő, hogy én egy tanár vagyok, és nem egy új diák. Az előző iskolában is ez volt, sőt ott még erősebb volt ez a hatás, de lassan kiöregszem majd belőle. Ennek van rossz és van jó oldala is. Az például jó, hogy jobban megbíznak bennem, mint egy idősebb tanárban, jobban megértjük egymást. Értem a nyelvüket, vagy fordítva is mondhatnám, ők értik az én nyelvemet.

Szub: Meddig maradsz várhatóan?

L. E.: Előreláthatólag a félév végéig, aztán majd meglátjuk.

Szub: Van valami, amit szeretnél még elmondani?

L. E.: Nagyon örülök, hogy itt lehetek. Lehet, hogy nagyon hivatalosan hangzik, de megtisztel engem az évfolyam, a csibe, a tanárok, hogy engem patrónusnak elfogadtak.

Horváth Csenge

A kiképzés

Terepgyakorlat, 2009. Szeged

Március közepén, egy szokványosnak nem nevezhető csütörtöki reggelen, egy mindenre elszánt, tudásra éhes alakulat kezdte meg utazását a 2009-es természettudományi terepgyakorlat keretén belül. A „delegáció” tagjainak jelentős részét 12.-es termtud. faktosok alkották, rajtuk kívül a jövőre TTI-t (természettudományi ismereteket) emelt szinten tanuló 11.-eseknek is lehetőségük nyílt csatlakozni, kellemes bevezetésként az elkövetkezendő évek kihívásaihoz. Mindemellett még az a megtiszteltetés érte évfolyamunk egyéb, termtud. utópiamentes tanulóit, hogy mi is csatlakozhattunk.

Az alsóbb évfolyamok számára első hallásra félelmetesen hangzhat egy (jelen esetben akár szabadon választott) TERMTUD TEREPGYAKORLAT. Pár éve engem is sokkolt volna az ötlet, azonban mostanra szellemi, fizikai és lelki erőnlét szempontjából is megértem egy ilyen kihívásra. Inkább hagyjuk a személyeskedést, térjünk a lényegre.

A kirándulás nem a fizikai aktivitásra épült, ezúttal főként üzemeket látogattunk, de becsúsztott egy-két erőmű és séta is. Utunkat a Csepelen épülő szennyvíztisztítónál kezdtük, ahol rengeteg hasznos információt tudhattunk meg az Élő Duna projektről. Ezután többórás buszút következett, majd arra lettem figyelmes, hogy a megközelítőleg 30 éves buszunk egy hatalmas kihívással találta szembe magát, egy mére-

tes dombbal, melynek tetején a kulcsi szélerőmű állt, mely Magyarország legjelentősebb szélenergiát hasznosító létesítménye.

Ezután következett az egyik kedvenc állomásom, az Erős Pista gyár – azaz az Univer Hetényegyházán elhelyezkedő üzeme, ahol megismerhettük, hogy paprikából és egyéb elemekből hogyan lesz pl. egy üveg Erős Pista. Közben éppen „fokhagyma árvíz” sújtotta a gyárat, a hibát egy eltört cső okozta, amiből ömlött a kellemes illatú krém. Nyami... elég gusztusos volt.

Majd a nap utolsó programjaként tettünk egy túrát az ősbörökásban, amit a termtud. tanárok kis sétának neveztek, ez az én megvilágításomból inkább intenzív cardio-tréninget jelentett.

Már az első nap kiderült, hogy fontos részünkről a

nyitottság, a második nap nyilvánvalóvá vált, hogy még egy ilyen jó szervezésű programban is előfordulhat olyan állomás, ahol már a nagyfokú elszántság sem nélkülözhető... Példának okáért a MOL algyői bázisa, ahol mindenre kiterjedő képzést kaptunk Magyarorszag legnagyobb gáztermelő mezőjéről. Lehet, hogy a hideg és a fáradtság is közrejátszott abban, hogy annyira nem nyert meg a hely, de az sem elhanyagolható tény, hogy a vendéglátó bácsi részletessége néha meghaladta koncentrációs küszöböt.

Jártunk a Mórakert szövetkezetnél, ahol az ország zöldség- és gyümölcskészletének jelentős részét állítják elő. A szombati nap lezárásaként a Szegedi Biológiai Kutatóintézetet látogattunk meg, ahol a legújabb mikroszkopikus felfedezésekről hallgattunk meg egy előadást, majd egy kissé komikus megjelenésű papucs-zoknis hallgatóval együtt készítettünk kísérletet. Sőt, kábult állapotban lévő piros, fekete és fehér szemű muslicák mikroszkopikus vizsgálatára is lehetőségünk nyílt. Majd eljött küldetésünk utolsó napja... Szomba-

ton először a SoleMizo gyárat látogattunk meg. Számomra ez volt a legizgalmasabb program, ebben jelentős szerepet játszott, hogy a rendkívül szimpatikus termelési vezető izgalmasan mutatta be az üzemet. Továbbá pozitívumnak számított, hogy a végén még meg is vendégelték a csapatot tejtermékekből előállított lakomával.

Végső állomásunk egy vízerőmű volt. Az itt fogadó bácsik vendégszeretete csekélynek nevezhető az addig tapasztaltakhoz képest. Számomra olyan volt, mintha kb. 30 évet visszaugrottunk volna az időben, intenzíven megjelentek a szocializmus maradványai, az emberek attitűdjében és a berendezésben egyaránt. Megoszlanak a vélemények a 3 nappal kapcsolatban. Sokaknak tetszett, de előfordult egy-két olyan ember is, akit egyáltalán nem ragadtak meg az események. Személy szerint nagyon jól éreztem magam, tetszett ez a termtudos program, az utazás végén még az is megfordult a fejemben, hogy beadok egy biosz, kémia A-t, de ne aggódjon senki, ez csak egy hirtelen ötlet volt.

Rikker Zsófia

Kedves témahét

Lassan hagyománnyá válik, hogy minden évben a nyolcadikosoknak rendeznek egy jótékonyági témahetet. Idén egy Kedves ház nevű kollégiumnak segíthettünk, mi, a nyolcadikosok. A témahét célja a következő volt: A hét napjain különböző árukat készítünk, melyeket az utolsó napon (csütörtökön) eladunk egy magunk által szervezett vásáron. Erre a vásárra meghívjuk a szüleinket, akik remélhetőleg kiürítik pénztárcájukat. Az ebből befolyó pénzt a Kedves háznak ajánljuk fel a karácsonyi tevékenységükhöz. Nos, körülbelül ennyit tudtam a témahétről. Igaz, 3-4 héttel a témahét előtt eljött hozzánk a Kedves ház alapítója, aki beszélt nekünk a Kedves ház

működéséről, lakóiról, céljáról és ezekről a dolgokról. Elmondta, hogy a Kedves ház egy olyan hely, ahol rászorult gyerekeket segítenek. A gyerekek hétfőtől péntekig laknak itt, majd a hétvégét otthon töltik. Azt is elmondta, hogy a mi támogatásunk segítségével tudnak a gyerekek családjainak eljuttatni alapélelmiszereket, például lisztet, cukrot meg ilyesmiket karácsony alkalmából.

Én a témahét elején, a beosztásban rögtön összegabalyodtam, de aztán többek segítségével sikerült rájönnöm, hova is kell mennem. Az első „órám” tűzzománc volt (bevallom, még sosem tűzzománcoltam), ahol maximálisan jól éreztem

magam. Nagyon élveztem az egészet, konkrétan házszámokat, díszes lemezeket és medálokat készítettünk. Ebéd után egy másik foglalkozás következett, mely esetemben a gyöngyfűzés volt. Bár eredetileg erre a foglalkozásra nem jelentkeztem, mégsem bántam, hogy ide osztottak be, ugyanis a gyöngyfűző foglalkozás egy kupactársamnál zajlott le. Nagyon érdekes volt, hogy egy iskolai órát egy csoporttársamnál tartunk meg. Az itt előállított termékeink gyöngyfák voltak. Másnap ugyanez volt a program számomra, harmadik nap délelőtt pedig asztali díszek készítésével foglalkoztam. Ez egy jó foglalkozás lett volna, ha az én ízlésem nem tért volna el sokban a többiekétől, valahogy nekem nem ez volt a stílusom, ezüstös, csillogós dolgok... De az a lényeg, hogy a szülőknek tetszettek a munkáink. Ezután Zsóka néni-vel lett volna óránk, de be kellett fejeznünk a gyöngyfákat. Bizony, elég kemény diónak tűnt felragasztani ragasztópisztollyal a porhanyós kövekre a drótból készült „törzset”. Ráadásul a kő még vizes is volt, így nem lett volna semmi esélyünk, ha nem jut eszembe egy szuperhülye ötlet. Bementem a lányvécébe, és egyenként megszáritottam a köveket a kézszáritóban. Sokáig tartott, de megérte, így már egész „hamar” fel tudunk ragasztani egy-egy fát. Másnap egész délelőtt lógathattuk otthon a lábunk, mert csak délre kellett bemennünk a suliba. Ennek az oka az volt, hogy este nyolcig kellett árusítanunk aznap, és hát a patrónusok úgy gondolták, hogy ez már meghaladja az állóképességünket. Megjegyzem, jó ötlet volt. Olyan jót régen nem aludtam, mint aznap délelőtt. A vásár maga négykor

kezdődött, az az előtti időben pedig annak előkészületein dolgoztunk. Azaz lehordtuk az árut, nagy táblákat készítettünk, melyekre kiírtuk az áruk nevét, beáraztuk a termékeket, és a többi. Mikor eljött a nagy vásár, igazi kereskedőkké alakultunk át. Szegény szülőkre mindent rátukmáltunk. Szó szerint, de a minőséggel mind mi, mind a szülők meg voltunk elégedve (többnyire). Jó érzés volt árusítani, bár elég fárasztó. Mi a tűzzománcos pultnál kaptunk néhány megrendelést is még. A vásáron voltak még terítők, párnák, edényfogók, gyertyák, általunk írt könyvek, naptár, gipsz, kerámia, sütemény, büfé, ruhatár, asztali díszek és persze a tűzzománc. Az összegyűjtött pénz összesen nagyjából 180 000 Ft lett! Hát, azt hiszem, elmondható, hogy egy sikeres vásárra, sőt, egy sikeres témahétre nézhetünk vissza. Ezzel tulajdonképpen lezárult a témahét, kivéve a rendeléseket, melyeket még teljesítenünk kellett. Majd a szünet után, február elején meglátogattuk a Kedves házi gyerekeket, akik nagy-nagy örömmel vártak minket.

Horváth Csenge

Kedves ház

Karácsony előtti témahetünk témája a jótékonyság volt. Az egész évfolyam teljes odaadással készült a témahét végén lévő vásárra, melyen a szülők vehették meg munkáinkat. Szébbnél szebb termékek készültek, többek között gyertyák, naptárak, képek, mézeskalács, tűzzománc táblák, asztaldíszek, agyagtárgyak, marcipánfigurák, tolltartók, gipszből öntött dolgok. A vásárból befolyó összeget, mely nem lett kevés, egy Kedves ház nevű helynek utaltuk át.

Az évfolyamnak tetszett az ötlet, hiszen tudjuk, hogy mennyire jó érzés másokon segíteni. Meg voltak adva programok, melyekre jelentkezhattunk. Lehetett mézeskalácsot készíteni, gyertyát önteni, naptárat szerkeszteni, hogy csak néhányat említsek a választékból. Mindenki nagy lelkesedéssel csinálta a feladatát, legyen az akár vasalás, varrás, a mézeskalács anyagának összekutyulása. Az első napon én mézeskalácssütésre jelentkeztem. Vicces volt látni, hogy a csoport nagy része fiúkból állt. Bodonczy tanárnő elküldött néhányat közülük bevásárolni, mi addig a meglévő anyagból kezdtük gyúrni a mézeskalácsot. Mikor visszajöttek a bevásárlásból, valahogy előkerült az a téma, hogy a szaunában lehet-e 100 fok. Egyesek szerint igen, mások szerint nem, mert megpácolódnánk. A foglalkozás végéig képesek voltak ezen a témán vitázni a fiúk.

Utána naptárkészítésre indultunk, amit Baranyai István tartott. Megbeszéltük, hogy mit és hogyan fogunk csinálni, megsaccoltuk a naptár árát, és megterveztük, hogy mi lesz a témája, bár ez nem nagyon volt kérdés. Egy évfolyamnaptárat alkottunk a témahét végére, melybe az évfolyamon tanuló minden egyes gyerek születésnapját és egy képet raktunk bele. Szerintem nagyon jól sikerült. Minden nap más és más programokon vehettünk részt, kipróbálhattuk magunkat gipszöntésben és asztaldíszkészítésben is. Az egész hét nagyon jó hangulatban telt el, és a végére gyönyörű munkák születtek, melyeket sikeresen el is tudtunk adni. A bevételt elküldtük a Kedves háznak, és később páran lementünk Nyírtelekre, meglátogatni az ott élő gyerekeket. Egy keddi tanítási nap reggelén indultunk több órás utunkra. Velünk jött Horn tanár úr, Ist-

ván és Valasek Zsuzsa tanárnő. Az első, amit láttunk, egy szürke ház volt. Betessékeltek minket, ott egy kedves néni fogadott, majd körbevezettek a házban. A lakók még nem voltak ott, az iskolából jönnek át minden nap a kollégiumba. Végignéztük a szobákat, bekukkantottunk a géptermükbe, ahol ott állt az összegyűjtött pénzből vett plazma TV. Lent, az étkező hátsó részében voltak csocsóasztalok. A szobák tiszták voltak, rendesek, minden ajtón ki volt írva a lakók neve. Lehívtak minket ebédelni. Töltött káposztát kaptunk, annyit, amennyit kértünk, és utána franciakrémest. Ebéd közben megérkeztek a gyerekek, akik csöndben, megszeppenve jöttek be az ajtón. De nemcsak ők voltak megijedve. Mi is izgatottan néztünk össze egymással. Ebéd után előadtak nekünk sok-sok szép dalt, amit hatalmas tapssal jutalmaztunk. Éneklés közben kattogtak a fényképezőgépek, csipogtak a videók. Nagyon szép hangjuk volt a gyerekeknek, és persze a felnőtteknek is. Bemutkozásuk után megajándékoztak minket saját készítésű gyertyákkal. Ezután mindenki szabadon ismerke-

dett mindenkivel. Fiúk-lányok egyaránt tolongtak az asztaloknál, mindenkinek elkérték az MSN címét. Néhányan felmentünk a szobákhoz, megkeresni az ott lévőket. Egy szobában rá is találtunk néhány lányra. Beszélgettünk velük zenéről, Zac Efronról, az iskolájukról. Az egyik kislány, Georgina, táncolt is nekünk. Nagyon rövidnek tűnő idő múlva hívtak minket, indultunk vissza a suliba. Megígértük egymásnak, hogy felveszünk a másikat MSN-re, és egyszer ők is meglátogatnak minket. Szép élményekkel gazdagodva tértünk vissza, amit másnap nyitáson el is meséltünk a többieknek. Jó érzéssel töltött el mindenkit az, hogy olyanokon segíthetünk, akik rászorulnak. Jó úgy elmenni egy láthatóan rosszabb helyzetű ember mellett, hogy már tudom, hogy valakivel jót tettem, és nem érzek büntudatot, mert nem segíték rajta. Persze mindenkinek mi sem tudunk segíteni, de ha lehet, támogatjuk ezeket az embereket. Nekem tetszett ez a témahét, és az utazás is, és szerintem más is így volt ezzel.

Marley meg én

Visszatért a mozivászonra Jennifer Aniston és Owen Wilson, ezúttal egy labrador társaságában. Igen, a *Marley meg én* című filmről beszélek. A film egy bestseller könyv alapján készült, amely végigkíséri a világ legrosszabb kutyájának nevezett háziállat életét. A könyv itthon is megjelent, *Marley & Mi* címmel, most pedig a filmváltozat kezdi meg hódítását hazánkban.

A film egy frissen házasodott párról, John és Jenny Groganról szól, akik úgy döntenek, elmenekülnek a hideg michigani telek elől, és Floridába költöznek. Amikor John úgy érzi, hogy felesége gyereket akar vállalni, örökbe fogadhat vele egy leárazott labradort, akit – Bob Marley után – Marleynak neveznek el. Nemsokára megtudják, miért is volt olcsóbb az a kutyus: minden parancsot elutasít, teljesen nevelhetetlen, amikor pedig trénerhez viszik, annak elege lesz a háziállatból, és kiltítja az

óráiról. A film során többször költözik a házaspár, családdá válnak, új munkahelyeik lesznek, ám az elviselhetetlen, viszont végtelenül szerethető állatkájuk mindig ott van az oldalukon.

Azért tetszett nagyon a film – és azért ajánlom bátran bárkinek –, mert nem akar egy világ-megváltó történetet elmesélni. Teljesen átlagos emberekről szól, és reális történetek vannak benne, abszolút hihető a történet. Gyönyörűen ábrázolja a kutyák jellemét, ám ennek ellenére nagyszerűen megállja

a helyét szórakoztató filmként is. Ne egy vígjátékra készüljétek fel, az utolsó fél órához egy jó nagy csomag zsepi szükséges lesz. Jó szórakozást!

Vass Kata

Marley meg én
(*Marley & Me*, 118', 2008)
Rendezte: David Frankel
Szereplők: Owen Wilson,
Jennifer Aniston,
Kathleen Turner

Egy röpke óra a Földért

2007. március 31-én, Sydneyben 2,2 millióan kapcsolták le villányaikat, felhívva a figyelmet a klímaváltozásra. Egy évvel később, világszerte 50 millióan vettek részt a Föld Órájában.

2009. március 28-án ismét eljött az a nap, amelyen az emberek újból a tettek mezejére léphettek. Este fél kilenckor, aki részt szeretett volna venni ebben a világméretű akcióban, az lekapcsolhatta a villanyt az otthonában egy órára.

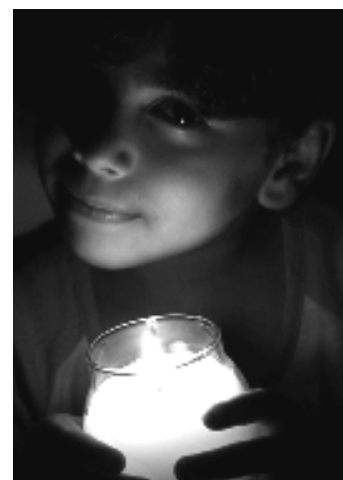
Az eseményről interneten olvastam, és felkeltette a kíváncsiságomat. Mostanában kezdek arra ráébredni, hogy mennyi dolog nincs rendben a Földön, és hogy nekem milyen jó dolgom van itt Magyarországon. Kezdek környezettudatosan élni, szelektíven gyűjtöm a hulladékot, vagy lekapcsolom a villanyt, ha kilépek a szobámból. Úgy gondolom, ilyen apró dolgokkal is tudunk tenni mindaz ellen, amit sokszor akarunkon kívül elkövetünk Földünk ellen.

Aznap, szombaton nagyon fel voltam csigázva, már nagyon vártam a villanyoltást. Megpróbáltam minél több barátomnak felhívni a figyelmét erre, plaká-

tokat készítettem, amelyeket kiragasztottam a ház liftjébe és az ajtókra. Persze, volt, aki leszedte, igaz az rejtély maradt számomra, hogy miért. Lehet, hogy emlékebe szerette volna elrakni, mert ő is villanyt oltott. Egész nap azon gondolkodtam, hogy hogyan lehet sötétben megenni egy órán keresztül, s mikor eljött az idő és meggyújtottuk a gyertyákat, már tudtam, hogy nem fogok unatkozni. Villanyoltás után rögtön kinéztem az ablakokon, és csalódva láttam, hogy nagyon kevesek kapcsolták le a villanyt. Pár percig fél-alá rohangáltam a karácsonyi lámpással a kezemben, amivel világítottam, majd mikor ezt eluntam, leültem, és elkezdtem a naplómra írni, percről percre rögzítettem, hogy mi történt. Egy kicsit csaltam, ugyanis elvileg áramtalanítani is kellett volna, de nem mindenhol áramtalanítottunk. Azt hittem, hogy nem fogok tudni semmit

se csinálni, és biztos voltam benne, hogy nagyon hosszú lesz az egy óra. Ehelyett inkább olyan volt, mintha tíz perc sem telt volna el, pillanatok alatt elrepült a hosszúnak vélt idő. Naplóírást után zenét hallgattam, persze nem rádión keresztül, és táncoltam, s ezzel teljesen jól elvoltam fél tízig.

Másnap megnéztem az internetes honlapokat, hogy mit írtak a Föld Órájáról, s ekkor láttam, hogy mennyi, de mennyi ember vett részt ezen az eseményen. Lekapcsolták a díszkivilágítást, a budai Vár, a Szent István-bazilika, a Parlament, a Lánchíd valamint további közel 100 szobor és múzeum fényei hunytak ki. Ugyanakkor a központi rendezvényeken túl otthonukban kevesek tették meg ezt a nemes gesztust Földünkért. Ez szerintem igen elszomorító, az emberek nem veszik komolyan a problémákat. Ha egy igazi közösségi eseményen nem haj-

landóak részt venni, hogyan várhatjuk el, hogy a mindennapokban is még jobban odafigyeljenek környezetükre? Pedig a család többi tagja is élvezte a gyertyagyújtás nem mindennapi hangulatát. Szofi, a húgom nem volt hajlandó elaludni, izgatottan várta a nagy pillanatot. Lili gyertyafényénél olvasgatott, szüleim csendesen beszélgettek vagy pihentek.

Ha jövőre is megrendezik, remélem, még többen csatlakoznak a Föld Órájának résztvevőihez, megértik e röpke óra fontosságát!

Varga Dóra

Amikor a sirályok sírnak

avagy az egzotikumszámba menő pszichothriller és antikrimi

Előző cikkeimben belenézhattünk a japán szubkultúra különböző ágaiba. Írtam az animékről, a mangakávézók kapcsán a mangákról, úgyhogy eljött az idő, hogy egy másik adaptációs formával is megismerkedjünk, az úgynevezett visual novellel. Ezek közül pedig a Japánban jelenleg legjelentősebbel, az *Umineko no Naku Koro* nivel.

Először is, essen pár szó a visual novellekről, mint médi-umról. A visual novell gyakorlatilag a számítógép és a könyv közti hid. A számítógép papírkímélő megoldásait felhasználva egy háttérgrafikára és egy karaktergrafikára vetít rá egy szöveget, és gyakorlatilag az olvasás és a kattintás a dolgunk az egész játékban. Ezért is nehéz eldönteni, hogy a visual novellek a könyvekhez vagy a számítógépes játékokhoz állnak-e közelebb. Ha egy mondatban kéne meghatároznom a visual novelleket, valószínűleg azt mondanám, hogy ezek a számítógép interaktivitását kihasználó könyvek.

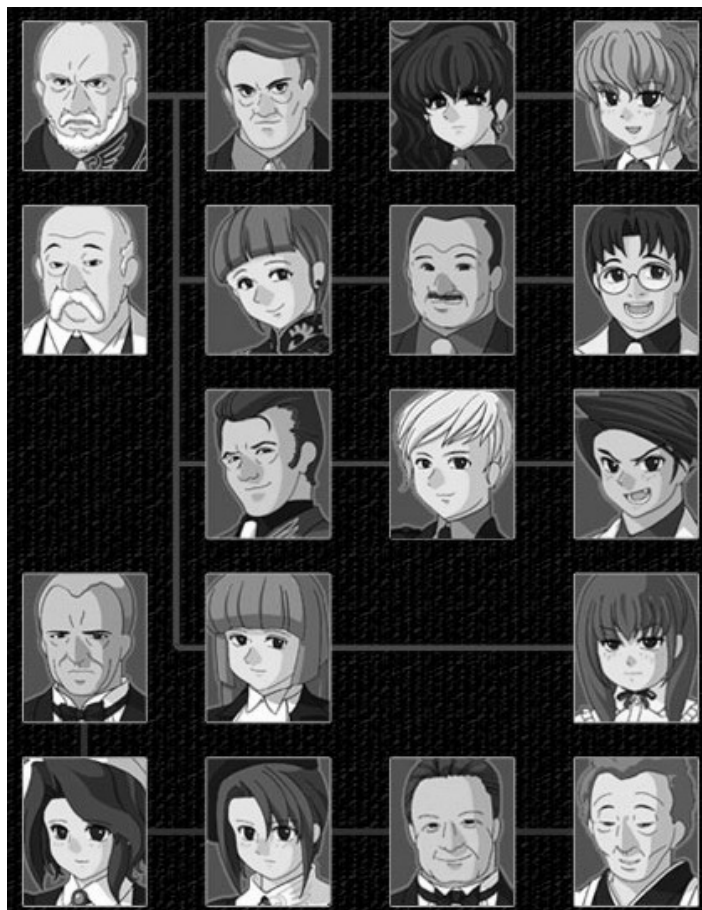
Ilyen novellek készülhetnek Doujin Circle [dódzsin szörkl] csapatok által (ezek amatőr művészkörök, ilyen alkotás az *Umineko* is), illetve nagyobb cégek (pl. Nitroplus) gyártásában is. A Doujin Circle-k Japán legnagyobb, augusztusban és decemberben megrendezett képregényvásárára, a Comiket-re készítik el portékájukat,

legyen az képregény, vizuális novella vagy bármi más.

A 07th Expansion Doujin Circle-je már a *Higurashi no Naku Koro Ni* című később rajzfilmbé adaptált sorozatával is jeleskedett, ennek egyfajta folytatása az *Umineko*. Na de miről is szól ez a sorozat? Az *Umineko* egy pszichothriller és egy krimi (vagy antikrimi, lásd később) keveréke. Az Ushiromiya család tagjai családi konferenciára hivatalosak a család fejének birtokán, Rokkenjima szigetén. A család feje már az utolsó napjait éli, így a család felnőtt tagjai az apjuk örökségéről és annak elosztásáról tárgyalnak. Apjuk, Ushiromiya Kinzo, nem is számít másra, otlétük egész ideje alatt a szobájában tartózkodik, ami miatt rendkívül ideges már mindenki, hiszen az évente megrendezendő összejövetel arról szól, hogy együtt legyen a család.

A történet 1986. október negyedikén és ötödikén játszódik. Tizenhétven vannak a szigeten. Legalábbis úgy tudják. Október negyedikén, a látogatás első napján egy kisebbfajta vihar kerekedik, és megszakad a külvilággal az összes kapcsolat, a szigetről távozni sem lehet. Aztán éjjel után megkezdődnek a különös gyilkosságok – elkezdődik Beatrice bankettje.

Beatrice, aki magát az arany boszorkánynak tartja, levelet küld az Ushiromiya családnak. Állítása szerint Kinzo tőle kapta az aranytömbjeit, amik

összesen 3 milliárd japán jent érnek (1986-os árfolyamon), és ezért szeretné visszakapni ennek kamatait. Kamat pedig minden, amit ő hozott a világra vagy ő teremtett. Azaz a gyermekei is.

Az éjjel utáni gyilkosság után egyre különösebb gyilkosságok történnek, ezek racionálisan emberi eszközökkel nem megvalósíthatóak, és ezekből csak arra lehet következtetni, hogy Beatrice, a boszorkány tényleg létezik. De ha létezik, akkor van rejtély, amit meg kell oldanunk? Akkor ez egy krimi?

A játék jelenleg négy epizódos, nyolc epizódosra tervezi az alkotó. Az első négy epizód gyakorlatilag felteszi a kérdést és csavarja össze a szálakat, míg az utolsó négy meg fogja adni a választ ezekre és elvarr-

ja a szálakat. Az epizódok olvasási ideje körülbelül 40-50 óra, így aki végigjátssza majd, annak körülbelül 320-400 óra időt kell rászánnia. Gyakorlatilag minden epizódban újra és újra lejátszódik ugyanaz a történet, csak egyre többet tudunk meg arról, hogy október negyediké és ötödike előtt és után mi történt, illetve párhuzamosan nézhetjük Ushiromiya Battler és Beatrice szópárbaját, amint Battler megpróbálja racionális alapokra helyezni az egészet. Vajon sikerül a következő epizódokban túlélni mindenkinek reggelig, amikor a sirályok sírnak?

Halpern Bence
(King Kong)

Minden jó, ha jó a vége?

Egy film, amire nem volt kedvem beülni, mégis odaszegezett a székhez.

Egy 18 éves fiú, Jamal (Dev Patel), bekerül az indiai Legyen Ön is Milliomos! című vetélkedőműsorba, ami ott, Indiában is igen nagy népszerűségnek örvend. A fiú eljut 10 millió rúpiáig, amikor a műsorvezető börtönbe hurcoltatja, kihallgattatni. Nem hiszi el neki ugyanis, hogy a fiú mindegyik kérdésre tudja a választ. De ez csak egy indok, valójában irigyli a fiút, aki ugyanolyan szegénységből tört fel, mint ő valamikor régen, s nem szeretné, ha saját hírneve csorbát szenvedne. A vallatás során kiderül, hogy a vetélkedő helyes válaszai ott vannak Jamal eddigi életében. Jamal emlékein keresztül mutatja be nekünk a film az indiai gyermekek nehéz sorsát, sok kalanddal, szomorúsággal, nyomorral és persze nem utolsósorban szerelemmel fűszerezve. A testvérpár és Latika (Freida Pinto) nyomora láttán elszorult a szívem.

– Vajon hányan élhetnek még hasonlóan Indiában? – teszem fel magamnak a kérdést. A választ persze már tudom: rengetegen.

Félelmetes az árván maradt gyermekek sorsa, ahogy a szeméttelenen élnek. Kegyetlenül kihasználják őket a bűnözők, koldulásra vagy éppen prostitúcióra kényszerítik őket. Jamal és bátyja, Salim (Madhur Mittal), túlél a kegyetlen

körülményeket, Salimból gengszter lesz, aki a gyilkolástól sem riad vissza. A két testvér kétféle úton indul el. Jamal tisztaságának szöges ellentéte Salim minden erkölcsi értéket elvető természete. Saját öccse ellen fordul, megfosztja szerelmétől, Latikától is. Jamal utolsó esélye arra, hogy visszaszeresse a lányt, a Legyen Ön is Milliomos!, hiszen tudja, hogy Latika nézi a műsort. A lelke mélyén mégsem olyan gonosz báty elengedi Latikát, Jamal megnyeri a 20 millió rúpiát, s a végén szerelmüknek semmi sem szab gátat, most már a szegénység sem.

A film, a kritikusok szavazatai alapján, a 11 jelölésből 8 Oscar-díjat kapott meg. Egyet

tudok érteni a döntésükkel. Jamal története a magyar népmesék legkisebb fiúját juttatja eszembe. Minden ismerős a történetben, a szegénység, a kalandok, a szerelem, a minden jó, ha jó a vége. Mégis megismertet bennünket egy teljesen más világgal, mint amibe mi beleszülettünk. Szembesültem vele, hogy nekem milyen jó dolgom van az ő helyzetükhöz képest. Nos, úgy gondolom, érdemes megnézni a filmet, számomra egy teljesen új nézőpontból mutatott meg egy másik világot, ezután biztosan sokkal jobban becsülöm meg azt, amim van. Lenyűgöző, izgalmas film, nevetető részekkel, szomorú eseményekkel, jó zenével, az elmaradhatatlan bollywoodi elemekkel, a tánccal és a zenével a film végén. A film népszerűvé tette Dharavit, India legnagyobb nyomornegyedét. Egyre több turista látogat el oda, hogy szembesítse magát a tényekkel, hogy India azért mégsem olyan páratlanul gyönyörű. A film, bár Európa és Amerika is hatalmas lelkesedéssel fogadta, Indiában nem aratott egyértel-

mű sikert, mert többen úgy gondolták, hogy egysíkúan és megszegényítő módon mutatja be az indiai nyomort. Danny Boyle munkáját az Oscar-díj elnyerése után kezdték el elfogadni Indiában.

Varga Dóra

Gettó milliomos (Slumdog Millionaire, 120', 2008)

Rendezte: Danny Boyle

Szereplők: Dev Patel,

Freida Pinto, Madhur Mittal

A csajok háborúja

Szórakoztató, vidám vígjáték. Nagyon ajánlom azoknak, akik szeretnének egy jó délutánt (ez főleg lányokra vonatkozik, ugyanis a mellettem ülő férfiak néhol elég nagyokat ásitottak). A történet két lányról szól, akik elválaszthatatlan barátnők. Kis-lány koruktól kezdve arról álmodtak, hogy júniusban lesz az esküvőjük a Plaza hotelban. Mikor felnőnek és megkérik a kezüket, elkezdik együtt szervezni a két esküvőt. Bekerülnek a legmenőbb esküvőszervezőhöz, lebeszélük a dátumot a Plazában. Minden tökéletesen megy. Csakhogy itt jön a kis csavar, ugyanis a titkárnő ros-

szul írta fel az időpontokat, és egy napra teszik az esküvőjüket. Mivel ott szeretnének lenni a másik menyegzőjén, ezért valakinek le kell mondania az álomesküvőről. De vajon ki lesz az? Az ügyvéd, Liv (Kate Hudson), aki soha sem tud veszíteni, vagy a szerény, visszahúzó Emma (Anna Hathaway), aki mindig más érdekeit helyezi előbbre a sajátjánál? A csata elkezdődik a két barátnő között. Mindent megtesznek, csak hogy ők nyerjenek, egészen a kék hajtól a narancssárga bőrig. De vajon a végén minden úgy lesz, ahogy az egy szokványos

hollywoodi filmben lenni szokott? Nos, annyit elárulok, hogy lesznek kiszámítható részek, de lesz egy-két fordulat is. Őszintén szólva én sokkal rosszabbra számítottam, amikor beültem a moziba. Nagyon örülök, hogy megnéztem, mert szórakoztató volt, és nagyon jó hangulatot lett utána. A szereposztás is nagyon tetszett. Nagyon szeretem mindkét színésznőt, úgyhogy teljesen meg voltam elégedve a filmmel.

Laczi Zsófia

*A csajok háborúja
(Bride Wars, 94', 2009)
Rendezte: Gary Winick
Szereplők: Kate Hudson,
Anne Hathaway*

Valkűr

A hazát szolgáljuk vagy a Führert? – teszi fel a döntő fontosságú kérdést Tom Cruise a Valkűr című film egyik első jelenetében. Erre a kérdésre épül a felismerés, melynek alapján a náci tiszt eldönti, hogy mit kell tenni: meg kell ölni Hitlert.

Claus von Stauffenberg ezredes (Tom Cruise) a hanyatló Harmadik Birodalom egyik vezető tisztje, aki a nemzetiszocializmus és a szent Németország eszméitől elvakultan tör előre hadserege élén. Csak éppen egy apróság miatt mégsem gondolja úgy, hogy Hitler a megfelelő vezető ebben a háborúban. Történetesen azért, mert egy veszélyes örültnek tartja. De mikor Észak-Afrikában egy harcban elveszíti karját, és immár fél szemmel kell végignéznie a szerinte felesleges pusztítást, a jelenlegi útba vetett hite alapjaiban dől meg. Csatlakozik hát egy Hitler ellen szerveződő, csupa vezérkari tisztből és politikusból álló összeesküvő csoporthoz. A terv a következő: miután egy tárgyalóterembe rakott bombával egy jobb világba szenderítik kefebajszú barátunkat, a saját

puccsellenes tartalékhadseregével foglalják el Berlint. Ezt úgy óhajtják kivitelezni, hogy az esetleges Hitler-puccs esetre kidolgozott, találó nevű Valkűr hadművelet egyik részét, a megrendíthetetlen SS-t kivesszik a tervből, és a lázadás valódi elkövetőjének állítják be. Sikerül vajon a puccs? Sajnos ünneprontónak kell lennem: Hitler halála 9 hónappal később, egy atombunkerben következett be, ahol föbe lőtte magát. De hogy meddig jutnak el a tervvel, az már izgalmas kérdés, hiszen a precíz német katonáknak arra az esetre is van tervük, ha a majdnem-szobafestő mégsem dobja fel a talpát a robbanás következtében: a terv ugyanúgy folytatódik, mintha már rég alulról csodálná a szent német földet. És most kapaszkodjatok meg: még a film harmadánál sem járunk.

Visszatérve Tom Cruise-hoz, mintha már láttuk volna őt egy nagy hatalmú ország háborús hőseként, aki egy véres, idegen kontinensen játszódó ütközet után meghasonlik, és végül egy reménytelennek tűnő, ámde igazságos felkelésnél köt ki. Az utolsó szamuráj? Dereng valami? Ahogy az említett sikerfilmben, a szcientológiai egyház lelkes tagja a Valkűrben is egy meglehetősen ellentmondásos figurát alakít, de itt a jellemfejlődése helyett inkább azon van a hangsúly, hogy a leáldozóban lévő hitleri Németországban majdnem minden vezető potenciális fel-

kelő, esetleg csak nem mer lépni, vagy néhány esetben elvtelen karrierista. Hogy ez igaz volt-e vagy sem, azt már nem az én dolgom eldönteni, mindenesetre érdekes bepillantást kaphattunk a korba. Annak, akinek kicsit is megmozgatta a fantáziáját a felvázolt történetecske, már érdemes is megnézni a filmet. Jó szórakozást!

Kocsubej Alexander

*Valkűr (Valkyrie, 121', 2008)
Rendezte: Bryan Singer
Szereplők: Tom Cruise,
David Bamber, Eddie Izzard*

Benjamin Button különös élete

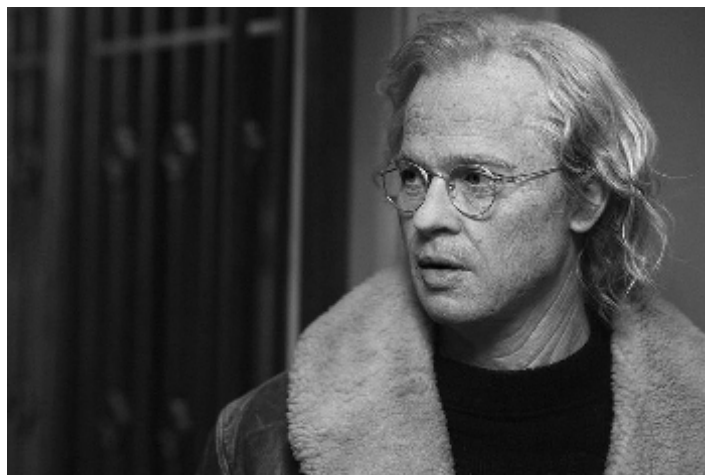
A film egy különös történeten alapul. Egy vak órakészítő halott fiát szeretné visszahozni visszafelé járó órájával. Az óra felavatása után sok minden történik egyszerre. Befejeződik az I. világháború, az emberek ünnepelnek, egy asszony meghal szülésben, s a szörnyszülöttnek vélt fia láttán az apa cselekszik: lerakja egy lépcsőre a babát, a sors fintoraként pont egy idősek otthonának poros feljára. A gyermek, bár újszülött volt, mégis egy rancos képű, nyolcvanéves embernek látszott. Az idősek otthonában dolgozó hölgy nem mond le a gyerekről, pedig az orvos nem sok jóval kecsegteti. Ettől kezdve Benjamin az idősek otthonában él egyre fiatalodó testében. Groteszki lélekkel bíró aggastyán, bár életünk végén gyakran valóban hasonlítunk gyermeki önmagunkra. Mulatságos, mégis szomorú látni a hasonlóan viselkedő lakókat az idősek otthonában. Benjamin itt ismerkedik meg egy kislánnyal, Daisyvel, aki szereti őt, barátságot kötnek. A különös vonzalom később szerelemmé érkezik. Életük felénél létre-

jön a nagy találkozás. E furcsa szerelem történetét meséli el a továbbiakban a film.

Egy kicsit üresnek érzem magam, így, egy nappal a film megnézése után. Hogy miért? Kicsit többet vártam. Az előzetesben benne van az egész történet röviden, és tényleg, csak ennyi a film is. Kíváncsi lettem volna arra, hogy Benjamin hogyan jár iskolába, mit szól hozzá a többi gyerek, ehhez képest csak azt láthattam, hogy az utcára kilépve minden fiatal utána fordul, pedig elsőre biztosan nem tudják, hogy ő egy aggastyántestbe bújt kisfiú. Érdekeltem volna az, hogy hogyan barátkozik meg azzal, hogy ő ilyen, a filmben úgy tűnt, rögtön elfogadta külsejét. Az emberek talán azért fogadják el olyan könnyen, hogy ő más, mint ők, mert már öregek, sok mindent látnak, tapasztaltak, csodának tartják, hogy ilyen is történhet, hiszen nagyon vallásosak. Másága nem ellenérvést vált ki Queenie-ből, törődést, igazi anyai szeretetet kap tőle. Benjamin különös élete során találkozik valódi apjával, igazán különleges és értékes emberekkel, akik elfogadják őt, megtanítják élni, vagy akár csak zongorázni. Megismerkedik az életművész kapitánnyal, szerelemre lobbant egy férjes asszony iránt, hajóútjai során találkozik egy ikerpárral, akik a vízben mindig békében vannak, ám ha szárazföldre lépnek, egymás haját tépik.

A film csaknem három óra alatt mutatta be nekünk Benjamin átváltozását, hogyan haladt az élete fonák

módon, miként lett egy elagott testből fiatal, ereje teljében lévő ember. Brad Pitt helyett a sminkes és maszkos érték el nálam azt a hatást, amit a színésznek kellett volna eljátszania. Számomra kiemelkedő volt Cate Blanchett alakítása, izgalmas játéka, a csapongó, független, szenvedélyes Daisy megformálása. Az időutazás az I. világháborútól a Katrina-hurrikánig mind látványában, mind díszleteiben élvezhető volt. Kedvenc részem Daisy korabeli balett-jelenetei és az idősek otthonában zajló események voltak. A film tele van ellentmondásos érzelmekkel, csiptenyi kalanddal, néha humorral, szenvedéssel, bol-

dogsággal és az elkerülhetlennel, az elmúlással. A halál az élet velejárója, ha meghal valakink, akkor tudjuk meg, hogy milyen fontos volt számunkra. Nemcsak mesélt ez a film, hanem gondolkodásra is késztetett. Hiányosságai ellenére talán ezért érdemes megnézni ezt a filmet.

Varga Dóra

*Benjamin Button
különös élete
(The Curious Case of
Benjamin Button,
166', 2008)*

*Rendezte: David Fincher
Szereplők: Brad Pitt, Cate
Blanchett, Julia Ormond*

Bélbaktérium vagy marketingfogás?

Valószínűleg a passzív tévénezőknek, és azoknak is, akiknek otthon nincs televíziójuk, ismerősek lehetnek a *Bifidus Actiregularis*, *Bifidus Essensis* és *L. casei*, egyébként elég durva káromkodások. Ebben a cikkben arra próbáltam fényt deríteni, hogy mik is ezek, és még magam sem tudom, hogy ezekről mit gondoljak, így a konklúziót a cikk végén az olvasóra bízom.

„A kutatók sokáig kerestek olyan bifidobaktériumokat, amelyek nem csupán a savanyított tejtermékben, de a tápcsatornában is életképesek maradnak, így hosszabban kifejthetik jótékony hatásukat. A Danone Vitapole kutatói 1983-ban, erjesztett tejből izolálták a Bifidobaktérium DN-173 010 törzset, ennek a kereskedelmi megnevezése Magyarországon 2007. júliustól a *Bifidus Actiregularis* (korábbi elnevezése: *Bifidus Essensis*). Az Activia, a *Bifidus Actiregularis*-nak köszönhetően hozzájárul az emésztőrendszer egészséges működéséhez.” – írja a francia cég oldala a *Bifidus Actiregularis*-szal kapcsolatban. A szöveg a laikusok számára elég sok kérdést vet

fel, ezek azért (többé-kevésbé marketingszagúan) meg is vannak válaszolva az oldalon.

Nézzük először is, mi az a bifidobaktérium? A lényeg, hogy a tápcsatornánkban mindenféle romboló hatást szenvednek el a mindenféle hasznos baktériumok. Azonban ez a bifidobaktérium egy olyan bélbaktérium, ami szinte száz százaléka, hogy eléri a célját, azaz elér a vastagbélbe, ahol kifejti a jótékony hatását.

– Tudatos fogyasztóknak arra érdemes figyelni, hogy a termék hőkezelt-e – nyilatkozta a 168 Óra hírportáljának Tihanyi András, dietetikus. – Ha hőkezelt egy anyag, abban már nincsenek baktériumok, ezért is áll el sokáig. Az a termék, amiben baktériumok élnek, nem

tartós, rövidebb a szavatossági ideje. Terméke válogatja, hogy milyen mennyiségben vannak benne hasznos bélbaktériumok. Miután végignéztem mindenféle dolgokat a *Bifidus Actiregularis*-szal kapcsolatban, azt kell hogy mondjam, ez egy bélbaktérium és egy marketingfogás is egyben. A savanyított tejtermékek – magyarul joghurtok – egy bizonyos, elég nagy százaléka (és itt nem csak az említett joghurtról van szó), probiotikus. Ez azt jelenti, hogy 10⁶/g mennyiségben tartalmaz tejsavbaktériumokat – *Streptococcus*, *Lactobacillus* és bifidobaktériumokat.

A mi joghurtunkban leginkább ez a bifidobaktérium található meg, annak is egy bizonyos törzse, ami erjesztett tejből lett leválasztva. Ezt a törzset, amit a cég kifejlesztett, a cég elkezdte *Bifidus Actiregularis*-nak hívni, felépített neki egy óriási marketinget, pedig szerintem nem tudhat sokkal többet, mint a bifidobaktériumnak

bármelyik más törzse.

A *Bifidus Essensis*, mint fent olvasható, gyakorlatilag a régebbi elnevezése ennek a *Bifidus Actiregularis*-nak, ez a névváltoztatás is valószínűleg marketingfogás volt. Az *L. casei* immunitas néven ismert dolog, ami ugyanennek a cégnek egy másik tejtermékében található meg, szintén egy probiotikum, de itt már *Lactobacillus*-okról van szó, nem pedig bifidobaktériumokról.

Akkor vonjuk le a tanulságot: fél perces reklámidő a tévében elég drága, ezt pedig 1 órában is nehéz lenne elmagyarázni bárkinek, nemhogy fél percen. Egyébként meg semmitől nem kell félnünk, teresség alatt is fogyasztható, sőt, hasznos, úgyhogy most már könnyű szívvel fogyaszthatjuk legalább kedvenc joghurtunkat – tudjuk, hogy ez hol fog hasznos hatást kifejteni.

Halpern Bence (King Kong)

Búcsú a Neveletlen hercegnőtől

Tíz éve volt, hogy megjelent az első Neveletlen hercegnő kötet, és ezzel elkezdődtek Mia Thermopolis kalandjai. Most, tíz évvel később, eljött az ideje a sorozat lezárásának és az olvasóktól való búcsúzásnak.

Ám az író ennek is megadja a módját – a tizedik kötet ugyanis kétszer olyan hosszú, mint elődjei, és ahelyett, hogy néhány nap eseményeit kísérné végig, a cselekmény három héten keresztül zajlik. A rajongóknak persze a többlet nem fog nagy nehézséget okozni, hisz a kötet, a kötelező olvasmányokkal szemben, dupla annyi szórakozást kínál. Ezenkívül még számtalan fontos kérdésre is választ kapunk, amikre már régóta kíváncsiak voltunk. Ez sokak számára még a jövő zenéje, de nem sokáig,

hisz áprilisban kis hazánkba is eljutnak a hercegnő utolsó naplőfeljegyzései.

Lássuk, mi minden történt azóta, hogy nem láttuk kedvenc hercegnőnket. A kilencedik kötet megírása óta eltelt másfél év, és így Mia végzős évének utolsó heteiben találjuk magunkat, amely tele van izgalmas eseményekkel, hisz rohamosan közelít Mia születésnapja, a ballagás, a búcsúbál és az egyetemválasztás. De főhősnőnk gondolatai máshol járnak. A végzős projektje egy románckötet, amit álnév alatt írt, és amit

senki nem akar kiadni; Genovia első választása rohamosan közeledik, amelyben apja vesztesre áll; Michael, az exbarátja pedig visszatért Japánból, és újra az életének részévé vált. Vajon Mia hercegnő története tökéletes happy enddel ér véget, akár egy hollywoodi álomgyárból kikerült film, vagy kevésbé szirupos fordulattal zárul?

Ahogy azt már Meg Cabottól megszokhattuk, egy nagyon jól megírt kötet lett ez is. Egyáltalán nem érződött a könyv olvasása során az, hogy hosszabb, mint elődei, én személy szerint gyorsabban végeztem vele, mint a többi résszel. Nagyon élvezhető, szórakoztató könyv, tökéletes lezárása a sorozatnak,

garantálom, hogy egy rajongó sem lesz elégedetlen vele.

Vass Kata

Kocsó Ábel: Anna a pokolban

romantikus történet

– Anna, annyira szeretek így veled lenni, ennél nincs boldogabb dolog az életben. Ilyenkor elfelejtem, hogy kint dül a háború, és csak rád és varázslatos, meztelen együttlétünkre tudok gondolni – suttogta Károly.

– Károly, én is mindenél jobban szeretek veled lenni – hangzott Anna lágy suttogó válasza.

– Szeretnék kérdezni tőled valamit, szerelmem. Hozzám jössz feleségül? – dadogta ki a kérdést Károly.

Károly életében nem izgult még ennyire, mint ezekben a percekben. Tudta, hogy Anna válasza még egy kérdést mindenképpen felvet, ami talán még fontosabb lesz kettőjük számára. Anna élete legboldogabb pillanatát kapta Károlytól, hevesen verő szívét melegség öntötte el, a szemei megteltek örömkönnyekkel.

– Igen, igen, igen szerelmem, persze, igen, igen – vágta rá Anna.

Most egy hosszú csók következett, majd még egy csók. A csókok

közepette Anna ráeszmélt, hogy az 1941-es Harmadik zsidótörvény kimondja: nem zsidónak zsidóval házasságot kötni tilos. Anna teljesen kétségbeesett, szeretett volna szólni Károlynak, hogy nem hallott-e erről a törvényről, de Károly a szavába vágott.

– Fogadd el szerelmem ezt a gyűrűt szerelmünk zálogául – és azt finoman az ujjára húzta a lánynak.

Anna nagyon meglepődött, ilyen csodaszép ékszert még életében nem látott. A gyűrű karikája vékony volt, akár egy fűszál, amit ezüstbe mártottak, és a tetején egy gyönyörű, csillogó gyémánt volt, mely úgy csillogott Anna szemébe, akár a Sarkcsillag. Mintha a gyűrűnek lelke volna, amit egy drágakőbe zártak. Annának alig volt ideje gyönyörködni a csodában, Károly újra megszólalt, nagyon különös hangon.

– Annám, egyetlenem, egy barátom, Sándor, tudod, aki intézte nektek a lakást, szólt, hogy tudna szerezni neked egy papírt, amivel iga-

zolni tudnánk, hogy elhagyhatod az országot. Számomra nincs többé Magyarország, én ezekkel a németbarát nácikkal nem akarok élni, holnap elutazom Amerikába. Szerelmem, tudod, hogy nélküled fabatkát sem ér az életem, de itt nem tudok élni. Eljössz velem? – kérdezte meg Károly nagy nehezen.

Annának a kérdés hallatán meghasadt a szíve, hiszen neki nincs is más vágya, mint hogy elmeneküljön ebből a meghunyászkodó országból. De mi lesz az öccsével, Gáborral? Megesküdött a szüleinek, mielőtt elhurcolták őket a nyilasok, hogy vigyázni fog a testvérére.

– Károly, és mi lesz a drága öcsémmel? Őt nem hagyhatom itt! – kérdezte kétségbeesetten.

– Az öcséd lassan húszéves, tud magára vigyázni, és Sándor lakásában továbbra is ellakhat. Azonkívül Sándor azt mondta, hogy lehet, hogy Gábornak is tud szerezni papírt egy-két hónapon belül. Nézd Anna, tudom, hogy ez

egy borzasztóan nehéz kérdés, menj haza, alaposan gondold át, és esetleg beszélj meg Gáborral. Ha úgy dönteneél, hogy velem jössz, estére hozd át a fontosabb holmijaidat, mert holnap hajnalban indulunk.

– Szeretlek Károly, és igyekszem helyesen dönteni, de nem ígérhetek semmit. Viszlát!

Anna összeszedte a ruháját, felvette a bélelt kabátját, és elindult. Károly tudta, talán akkor látja Annát utoljára.

Kint fagy volt, az utcák csúsztak, sötét fagyos hangulat lepté el az Astoriát, sehol egy lélek nem volt Annán kívül. A lány ideiglenes lakása alig két utcára volt, de Anna így is rettegett az úttól, kabátján a sárga csillaggal. Gyűlölte a csillagot, úgy érezte, olyan, mint egy célkereszt a halálraítélt fején. Anna fehér füstszerű leheletét figyelte maga előtt, és eszébe jutott Amerika, a szabadság és a szerelem harmóniájának szépsége.

Egész életében a sajátjá-

nak érezte Magyarországot, szerette szülőhazáját, de az ország most már végérvényesen kitaszította őt. Neki itt semmi keresnivalója, Károllyal kell tartania, akit szeret, és aki egy szabadabb életet biztosít neki. Amíg Anna átgondolta, hogy Károly mellett fog dönteni, oda is ért az utca sarkához. A saroktól két házra volt Anna ideiglenes lakása. Anna maga előtt pár háznyira három egyenruhás alakot pillantott meg.

Az egyenruhás alakok is meglátták a lakása felé tartó sárga csillagos lányt. Gyorsan előrohantak, és felszólították, hogy álljon meg. Anna megállt, valóságos kővé dermedt a géppuskák láttán.

Két perccel ezelőtt Gábor otthoni telefonja végre megszólalt. Már órák óta várta ezt a hívást. Régi barátja, egy bizonyos Giorgio Perlasca kereste. Perlasca ígéretéhez híven szerzett neki menetlevelet, amivel elhagyhatja az országot, és Itáliába menekülhet. Gábor habozás nélkül igent mondott az ajánlatra. Rögtön el is indult Károly astoriai lakásához, hogy elújságozza a nagy hírt Annának.

Annát a földre lökték a

tisztek.

– Állj fel te büdös zsidó! – kiáltott rá a nyilas egyenruhás tiszt.

Anna igyekezett sietve engedelmeskedni, mert látta a kopott gépfegyvereket a katonák vállán, és tudta, hogy az életével játszik. A nyilas egyenruhás magyar tiszt még Annánál is alacsonyabbnak tűnt, arca koszos, haja zsíros volt. A másik két magas katonán német egyenruhában volt, frissen borotvált arcukra egyenes szőke hajuk simult. Sapkájukon halálfej díszelgett, ijesztőek voltak. Az egyik német tiszt kacagott egy nagyot, és mondott valamit a magyar nyilas tisztnek. A mély-növésű katoná ráparancsolt Annára, hogy vesse le a kabátját és a felsőtestét takarja. Anna félmeztelenül vacogott, gyönyörű göndör haja eltakarta a bal mellét. Teste libabőrös volt. Félt. A másik német tiszt, aki eddig egy szót sem szólt, ráüvöltött Annára.

– Heil Hitler! – kiáltotta karlendítéssel a tiszt.

Anna nem tehetett mást, ő is karlendített, de ez még nem volt elég. A magyar katonát különös élvezettel töltötte el, hogy szórakoztathatja

német nemzetiszocialista barátait, és gondolta, megmutatja nekik, hogy hogyan imádkoznak a magyarok. Megparancsolta Annának, hogy mondja el a Miatyánkot, és közben hagyja így végig a kezét.

Gábor közben leért a kapuhoz, és már résnyire nyitotta a kaput, amikor meglátta a német tiszteket. Gyorsan visszacsukta, épphogy csak egy kis résen kinézett, hogy lássa, mikor mennek el a németek. Gondolta, biztos már megint zsidókkal szórakoznak ezek a senkiháziak. Gábornak is volt mitől félnie, hiszen az ő kabátján is ott volt a sárga csillag. A fiú meghallotta nővére hangját, amint elkezdte a Miatyánkot. Gáborban megfagyott a vér, hirtelen nem tudta, mit tegyen, kinézett, és akkor látta meg félmeztelen nővérét, aki vacogott. Gábor meredten állt. Anna a Miatyánk első sorát tudta csak, hiszen ő nem volt keresztény, és életében nem volt keresztény templomban. Remegve dadogta:

– Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben, szenteltesd meg a te neved...

– Ennyit tudsz, zsidó? – üvöltött rá a nyilas tiszt.

– Mi Atyánk, ki vagy...

– itt elállt a szava Annának.

A nyilas tiszt hatalmasat vágott Anna remegő lábára a fegyverével. A lány összerogyott, lábára szétnyílt és ömlött belőle a vér. Anna a földről vette észre, hogy a ház kapuja nyitva van, és tekintete találkozott Gáboréval. Gábor továbbra sem tudta, mit tegyen, csak állt és nézett.

– Ezért nem magyar, ez egy koszos zsidó! – mondta társainak az alacsony tiszt.

A németek harsányan nevettek, az emberi együttérzés legkisebb mértékben sem volt fellelhető az arcukon. A koszos arcú, alacsony tiszt Anna szemébe nézett, a lány látta az arcán a gyilkos undort. A tiszt Annára szegezte puskáját, és ezt mondta: – A zsidók nem magyarok!

A nyilas, amint kimondta, Anna fejéhez szegezte a gépfegyvert, és hirtelen a fejébe eresztett két golyót. Anna véres arccal, üveges szemekkel rogyott a földre, tekintete most találkozott utoljára öccsével. A fiú nézte nővére vérben ázott holttestét, csak nézte.

Anna álmának, hogy egy szabad országban élhet, vége.

A Múza csókja csak nem jön...

A témaválasztás és a vele járó nehézségek minden újságíró megtalálják. Én személy szerint nagyon nehezen találok jó témát. Anya szokott segíteni agyalni azon, hogy vajon mit vagyok képes hitelesen bemutatni. Én is sokat rágódom a dolgokon.

Na de mit is nevezünk jó témának? Talán egy film elemzését? Valamilyen eseményről történő beszámolót? Nem tudom. Jó téma talán az, amiről egy tényleg kirobbanóan jó cikket tudok írni, amihez vannak ötleteim, terveim, elképzeléseim, gondolataim, ideáim. És még persze akkor jó a témám, ha az olvasó tetszését is elnyeri. Ezt is most azért írom, mert hirtelen ez jutott eszembe, erről tudok írni. Kedvenc filmemről

nem írok, azt már kiveséztem. Kedvenc könyvemről sem, mert abból annyi van, hogy hajaj. Kedvenc helyem? Pfff. Fogalmam sincs.

Na már most, ahogy olvasom társaim cikkeit, egészen elszégyellem magam, hogy milyen béna cikkeket írtam eddig, s elhatározom, hogy legközelebb hozom a formám, és persze a jó kis témám. De mi legyen az? Talán A csajok háborúja című filmről írnak, hogy hogyan tet-

szett, mit gondolok róla? Írjam le azt, hogy tisztában voltam vele, hogy egy könnyű, egyszer megnézhető filmre ültem be, de mégis csalódtam benne? Írjam le, hogy a nem tudom milyen díjas világsztárok, színészek nem tudnak jól eljátszani egy szerepet? Vagy írjam le, hogy az Indesit teremben milyen hideg van, és hogy milyen idegcsináló, amikor a film legkomolyabb, legcsendesebb részében hangosan felröhögnek 4 sorral előttem, és amikor meg akarom őket dobni popcornnal, akkor nagy bosszúságomra az csak a harmadik sorig repül el? Nem hiszem. Talán leírom azt, hogy

milyen volt a témahetünk. Hozzákezek, de nem megyek valami sokra, mert kifogyok az ötletekből. Kiürül a fejem, és már megint csak a kedvenc filmekre gondolok. Ez így nem fog menni, megszólal bennem egy hangocska. Majd megírom holnap, mondja. Igen, igen, válaszolok, de holnap még van tanulnivalóm, és holnap sem fog menni, örökké meg nem halaszthatom, egyszer el kell készülnie.

Akkor most nekiveselkedek, és elkezdem... Talán.

Varga Dóra

Gyermekkatona

Gondolom, még nem annyira sokan foglalkoztak ezzel a problémával, vagy még nem is igazán hallottak róla. Én egy termtud. órán figyeltem fel rájuk, amikor is erről kellett cikket írnom. A legnagyobb bajt talán az jelenti, hogy nem-hogy mi, de még a sajtó sem igazán figyel rájuk. Hiába február 12-e a gyermekkatona nemzetközi világnapja, hiába nő a számuk, hiába alakultak a segítségükre szervezetek, mint például a Save The Children And The World Vision vagy az Amnesty International. Akkor történt egy kis erőlelés, amikor a berlini konferencián olyan képek kerültek nyilvánosságra, amiken angol lányok álltak a kezükben gépfegyverrel. Az emberek kicsit jobban kezdtek el figyelni rájuk. Kiderült, hogy nem csak afrikai gyerekek szolgálnak a hadseregekben, hanem vannak toborzások Európa szinte minden országában, így például Angliában is. Ezeket a gyerekeket legtöbbször elrabolják, megölik a családjukat és elhurcol-

ják őket. De vannak olyanok is, akik önként állnak be, mert már évszázadok óta ez a hagyomány, vagy mert olyan rosszak otthon a körülmények, hogy ide menekülnek. Sajnos itt sem vár rájuk jobb sors, ugyanis a fiúkat aknaszedőnek, kémnek vagy védőpajzsoknak, a lányokat takarítónak vagy szexrabszolgának használják. A legtöbb gyerek nem a csatákba, hanem a járványokba vagy a kínzásokba és a verésekbe hal bele. Nagyon gyakran tudatmódosító szereket is alkalmaznak. Azt mondják azok a szervezetek, amelyek gyerekkatonákat alkalmaznak, hogy azért jók, mert megtesznek mindent, amit mondanak nekik, nem kérnek fizetést, és nem panaszkodnak annyit, mint a felnőttek. Itt nem számít, hogy hány éves vagy. Volt egy fiú, aki 9 éves volt, már három éve szolgált a hadseregben, és több embert is megölt már. Az ellenség sem kíméli őket. Egy 16 éves fiút elkaptak az ellenség, baltával brutálisan megkínózták, majd megölték, és a levágott fülét

visszaküldték a családjának. Egy másik fiú azt mondja, hogy elalvás előtt mindig látja azok arcát, akiket megölt, és hogy várnak rá a pokolban. Ezek a gyerekek akkor sem tudnak normális életet élni, ha valahogy sikerül kijutniuk innen, mert depressziósak és agresszívak lesznek. Ma már alakultak bíróságok a toborzók elítélésére, szabályokat hoztak, hogy hány éves kortól lehet beállni a hadseregbe, de ezek szinte semmit sem érnek, mivel

nagyon sok helyen a kormánynak van saját gyermekhadserége. A legnagyobb gond azonban az, hogy vannak olyan emberek, akik egyenesen támogatják a gyermekkatonaaságot. Nos, valószínűleg még jó sokáig nem fog javulni a helyzetük, és valószínűleg teljesen soha nem fog megszűnni a gyermekkatonaaság, de lépéseket tehetünk a megsegítésük érdekében.

Laczi Zsófia